

Digital Whisper

גליון 63, אוגוסט 2015

מערכת המגזין:

מייסדים: אפיק קסטיאל, ניר אדר

מוביל הפרויקט: אפיק קסטיאל

עורכים: אפיק קסטיאל

כתבים: 0x3d5157636b525761, יובל סיני, יהודה גרסטל, איאן מילר, עמית סרפר ואלכס פרייזר.

יש לראות בכל האמור במגזין Digital Whisper מידע כללי בלבד. כל פעולה שנעשית על פי המידע והפרטים האמורים במגזין Digital Whisper יש לראות בכל האמור בשום צורה ואופן לתוצאות השימוש הינה על אחריות הקורא בלבד. בשום מקרה בעלי Digital Whisper ו/או הכותבים השונים אינם אחראים בשום צורה ואופן לתוצאות השימוש במידע המובא במגזין הינה על אחריותו של הקורא בלבד.

editor@digitalwhisper.co.il פניות, תגובות, כתבות וכל הערה אחרת - נא לשלוח אל

דבר העורכים

ברוכים הבאים לגיליון ה-63 של Digital Whisper!

לפני מספר חודשים בעת ביקור בבית הורי, ישבתי עם אחותי הקטנה מול המחשב והראתי לה מספר משחקי מחשב שהייתי משחק בהם כשהייתי בערך בגילה, משחקים כדוגמת סדרת המשחקים משחקי מחשב שהייתי משחק האגדי כשאת רב הילדות שלי העברתי מול כל אחד מ-111 השלבים שלו. הראתי לה את אותם המשחקים גם מפני שאני חושב שלמרות כל המשחקים החדשים שיש היום אותם משחקים ישנים עדיין מעולים, וגם כנראה מהרצון לתת לה פרספקטיבה על אילו דברים היו נחשבים מגניבים ומעניינים פעם - עוד בתקופה שמערכת ההפעלה הנפוצה ביותר הייתה DOS וסייר הקבצים שהיה נחשב המילה האחרונה היה "Norton Comander"... חלק מהמשחקים הורדתי מכל מיני איזורים נידחים ברשת והרצתי על גבי DOSBox, ולחלק אף מצאתי גרסאות On-Line (אני לא מדבר על משהו בסיגנון של posbox, אלא ממש מריצים את המשחק על השרת עצמו).

אחרי שישבנו והצגתי לה את המשחקים, נזכרתי שבאחד המשחקים שהיו לנו פעם בבית הספר, מצאנו איזה "כשל אבטחה" שאפשר לנו לצאת מהמשחק עצמו ולהגיע למצב של הרצת פקודות מערכת הפעלה (בבית-הספר היינו מריצים מעין פורטל בממשק OOS-י [שמזכיר קצת את הממשקים של עולם ה-BBS-ים], והיינו יכולים לבחור מתוך רשימה של משחקים או תוכנות, אבל לא באמת הייתה לנו גישה למערכת ההפעלה עצמה, ולהריץ ההפעלה עצמה), ובעזרת ניצול של אותו "כשל אבטחה" יכולנו להגיע למערכת ההפעלה עצמה, ולהריץ תוכנות או משחקים אחרים, שהיו נמצאים על המחשב אך לא היו קיימים ברשימת התוכנות של אותו הפורטל.

סתם מתוך סקרנות, חיפשתי את אותו המשחק והפעלתי אותו On-Line, אחרי ההפעלה בדקתי האם אני זוכר כיצד לטרגר את אותו הכשל (מסתבר שדברים כאלה לא שוכחים ☺, גם אם נתקלת בהם בגיל 13...), ובאמת לאחר מכן - הגעתי למצב שאני נגיש למערכת ההפעלה עצמה יכולתי להריץ פקודות מערכת. כמובן ששם עצרתי.

למה אני מספר לכם את זה? גם בגלל שאני מת על נוסטלגיה, אבל בעיקר בשביל לתת דוגמא לנקודה שעליה רציתי לדבר בדברי הפתיחה: חוזק האבטחה של הארגון שלנו היא כחוזק האבטחה של החוליה החלשה ביותר בארגון שלנו. מי שינסה להכנס לארגון שלנו, בסבירות מאוד גבוהה לא ינסה לעשות זאת דרך אותם מקומות שעליהם שמנו את הדגש. אפשר לבנות חומות גבוהות לאין-שיעור, אבל כל עוד אנחנו פשוט לוקחים "קופסא שחורה" ומכניסים אותה לארגון שלנו מבלי באמת לבדוק מה יש בפנים - שלא נתפלא אחר-כך שכל אותן חומות לא עזרו לנו.

הדוגמא שנתתי היא דוגמא די מוזרה, אבל אפשר לתת עוד דוגמאות שהעקרון שלהן דומה, כגון: שימוש בספריות קוד ושילובן במוצר שלנו מבלי לבדוק אותן, שימוש בטכנולוגיות או פלאגינים למערכות שונות שנכתבו מחוץ לארגון ולא נבדקו, שימוש במוצרים שונים (שרת ניהול פרסומות? פלטפורמה לניהול קוד? שרת מיילים ארגוני? וכו') שאומנם מספקים את העבודה כמו שצריך, אבל אף אחד לא יכול להבטיח לנו מה הם מביאים לארגון שלנו חוץ מכל אותם פיצ'רים מעולים.

אני לא אומר שצריך להמציא את הגלגל מחדש, ובסבירות גבוהה, ברב המקרים ניסיון ליצור בעצמנו ספריה או מוצר קיים מאפס הוא לא בטוח הכיוון הנכון, אבל מכאן ועד הכנסה של מוצר "כמו שהוא" ולהתקין אותו על השרתים שלנו - יש מרחק.

התחלה טובה יכולה להיות בביצוע מחקר שוק ובדיקה אילו מוצרים קיימים היום יכולים לפתור את הבעיה שלנו ובנוסף, לבדוק אילו כשלי אבטחה פורסמו בכל אחד מהמוצרים עד כה (וכמובן שלא בטוח שהמוצר שבו נמצאו הכי פחות כשלים הוא המוצר הבטוח ביותר). שווה לבדוק תוך כמה זמן לקח לצוות הפיתוח של אותו מוצר לפרסם עדכון, והאם נמצאו כשלי אבטחה באותם איזורים שתוקנו בעבר וכו'. ויכול להיות שהכיוון הזה הוא רק בזבוז זמן, כל מקרה לגופו.

חשוב לזכור שזה שהמוצר לא פותח בשורותינו, לא אומר שהוא בטוח במאה אחוז, ויש מצב שדווקא עליו הייתי עושה יותר בדיקות. שיהיה חודש טוב ושקט (עד כמה שחודש אוגוסט יכול להיות שקט, כן?). ☺

קריאה מהנה!

ניר אדר ואפיק קסטיאל.

תוכן עניינים

רבר העורכים	2
תוכן עניינים	4
VBR - הנדסה-לאחור: שרשרת העלייה של Windows 7 חלק שני	5
שיקולים בפיתוח והפעלת נשק קיברנטי	22
יהול ססמאות וזהויות ברשתות מיקרוסופט	34
וליגת שיטות התקיפה של קבוצת HackingTeam: שידרוג מיידי לכל האקר מתחיל	57
רברי סיכום	69

חלק Windows 7 הנדסה-לאחור: שרשרת העלייה שני - VBR

0x3d5157636b525761 מאת

רקע

בחלק הקודם דיברנו על ה-MBR, על הטעינה שלו על ידי ה-BIOS ועל כל הפעולות שהוא ביצע והכין לפני (Volume Boot Record קיצור של VBR. בחלק זה נתמקד ב-VBR. ה-עברת האחריות ל-VBR. בחלק זה נתמקד ב-MBR. שהוא הסקטור הראשון של המחיצה הלוגית. כאמור, הוא נטען על ידי ה-MBR, שהוא הסקטור הראשון של הדיסק הפיזי שעלה.

במהלך המדריך אני אעבוד על Windows 7 SP1, x64 ולמעשה אמשיך מהמצב בו הפסקנו לפני כן.

הערת צד: כל ניסוי שהקורא מחליט לבצע כתוצאה מקריאת מאמר זה - על אחריותו בלבד!

חשיפת ה-VBR

בניגוד לקריאת הדיסק הפיזי (PhysicalDrive0), המצב הרבה יותר קל. בהנחה שהכונן הראשי הוא C:

```
ActivePython 2.7.6.9 (ActiveState Software Inc.) based on
Python 2.7.6 (default, Feb 27 2014, 14:13:40) [MSC v.1500 64 bit (AMD64)] on win32
Type "help", "copyright", "credits" or "license" for more information.
>>> vbr = open('\\\.\\C:', 'rb').read(512)
>>> open('C:\\vbr.bin', 'wb').write(vbr)
>>>
```

ניתוח ראשוני עם IDA ניתוח

נפתח את הקובץ ב-IDA. כמקודם, IDA לא יודעת לנתח את הקובץ ישירות כי מדובר בקוד טהור ולא IDA נפתח את הקובץ לכתובת 7COO (אליה נטען ה-בפורמט מוגדר ולכן ננתח את הקובץ כקוד 16 ביט. כמובן, נבצע rebase לכתובת 7COO (אליה נטען ה-VBR מסתיים ב-0xAA55, כצפוי.

?חלק א': ישר קופצים

הדבר הראשון שנראה זה קפיצה מעל אזור די גדול אל - 0x7C54... מדוע? יש תשובה טובה לכך - אנחנו מדבר הראשון שנראה זה קפיצה מעל אזור די גדול אל - 0x7C54... מדוע? יש תשובה טובה לכך - אנחנו CBR. מבר לא בארץ ה-MBR הכיפי - מדובר כאן במחיצה, ולכן היא צריכה להכיל מערכת קבצים! כל מערכת לשהו שמתאר פרמטרים שונים בה, וכמובן - header עובד על header. מכאן, כדאי להכנס למדריך כלשהו - אני נכנסתי אל נכנסתי אל (מדריך כלשהו - אני נכנסתי אל הכנס לכאן אל (א ניכנס לכאן אל TFS), אבל זה יספיק לענייננו.

הערת צד: המונח BPB שמופיע בהמון מקומות נקרא גם BIOS PARAMETER BLOCK, והוא מתאר את הערכת ב-BAT16, FAT32 ולאחר מכן ב-FAT16, FAT32 מערכת הקבצים. הוא שומש באופן מסורתי ב-FAT12 עבור NTFS ועכשיו גם ב-NTFS. יש לציין שישנן "גרסאות" ל-BPB, כאשר כל גרסא מרחיבה את הקודמת לה. זה של NTFS גדול במיוחד, בגודל 0x54 בתים!

לאחר שאנחנו מבינים מדוע קיימת קפיצה, אפשר לראות מה קורה לאחר מכן ב-0x7C54. אפשר לראות שהעניינים נראים די דומים (לפחות בהתחלה) למה שהיה עם ה-MBR:

```
00:7C54
                                                            ; CODE XREF: seg000:1b1Startfj
         lblMain:
                             c1i
           Build stack
           Make CS=DS=0x07C0
                             push
                             pop
                                      ds:nothing
                                        (offset lblStartParsingNTFS - offset lblStart)
         1b1StartParsingNTFS:
                             mov
           Make sure the OEM is "NTFS"
                                       dword ptr ds:3, 'SFTN'
short lblPrintErrorAndHangCaller
                             jnz
           Check for LBA mode reading
                                                            ; DISK - Check for INT 13h Extensions
                                                              BX = 55AAh, DL = drive number
Return: CF set if not supported
AH = extensions version
BX = AA55h
                                       ; CX = Interface support bit map
short lblPrintErrorAndHangCaller
                                       short lblPrintErrorAndHangCaller
                                       short loc 7C8D
                                                            ; CODE XREF: seg000:7C731j
; seg000:7C7C1j ...
         lblPrintErrorAndHangCaller:
                                        1b1PrintErrorAndHa
```

הנדסה-לאחור: שרשרת העלייה של Windows 7 - חלק שני VBR www.DigitalWhisper.co.il

ניתוח:

- בניית המחסנית: דומה מאד למה שהתבצע ב-MBR איפוס SS והשמת 0x7C00 ב-SP. מכיוון שהמחסנית גדלה לכיוון כתובות נמוכות, אנחנו במצב טוב.
- שינוי CS ו-SC ל-0x07C0: זה למעשה יתן לנו יכולת עבודה טובה וקלה: מעתה כל אוגר הוא פשוט
 מבסיס התוכנית. הטכניקה של push-push-retf זהה לטכניקה ששומשה ב-MBR.
- על 0x0E שומרים את DL (ה-Drive Number). מי שפרסר כבר את 0x0E יודע ש-16 ביט שם מכילים ox0E על 0x0E (ת'כלס זה 0).
- בשלב הבא מוודאים שה- OEM הוא OEM (זה נמצא בבית השלישי במשך 8 בתים), ומוודאים שניתן כשלב הבא מוודאים שה- OEM (בדומה למה שהיה ב-MBR). נקודה משעשעת: ראינו ב-MBR שיש תמיכה גם אם אין עבודה עם LBA, אבל כאן רואים ש-LBA הוא פיצ'ר חובה! לא מצאתי תיעוד לכך, אבל אני יכול לחשוב על שתי סיבות מרכזיות:
 - .CHS יתאים גם למערכות הפעלה ישנות יותר, עם MBR יתאים גם למערכות הפעלה ישנות יותר, עם VBR שמאפשר
 - למשל. (EXT) איטען VBR לא יטען MBR אין סיבה שונות: אין סיבה שונות: אין סיבה שה- און איטען אינוקס (EXT) למשל. ✓
- בכל מקרה של כשלון קופצים אל 0x7C8A. איך אני יודע שזוהי הדפסה של שגיאה? התשובה היא שצריך להתסכל קצת מה קורה: ב-0x7C8A קופצים באופן בלתי-מותנה אל 0x7D6A ושם מבצעים קריאה פעמיים אל פונקציה שמדפיסה שגיאות (TTY, כמו שהיה ב-MBR) ולאחר מכן מבצעת דער וקפיצה אינסופית. הנה הקוד החל מ-0x7D6A ועד הסוף:

```
CODE XREF: seg000:lb1PrintErrorAndHangCallerfj
sub_7D1D+33fj
1b1PrintErrorAndHang:
                              al, ds:1F8h
PrintMessage
                    mov
call
                    mov
call
                                                 ; CODE XREF: seg000:7D77[j
                    h1t
                              short 1blHang
                                                 ; CODE XREF: sub_7D1D+501p
; sub_7D1D+561p
PrintMessage
; Handle the next character
1b1NextChar:
                                                 ; CODE XREF: PrintMessage+10lj
                    1odsb
                    cmp
jz
                              al, 0 short lblFinishPrinting
   Perform TTY printing
                             and handle the next character
                    mov
int
                                                     VIDEO - WRITE CHARACTER AND ADVANCE CURSOR (TTY WRITE)
                                                  ; AL = character, BH = display page (alpha modes); BL = foreground color (graphics modes)
                              short lblNextCha
lblFinishPrinting:
retn
                                                 ; CODE XREF: PrintMessage+71j
```

אור: שרשרת העלייה של Windows 7 - חלק שני VBR www.DigitalWhisper.co.il

את הודעות השגיאה אני יודע להסיק מתוך ה-0x7D6A למשל: מכיוון ש-DS הוא 0x7D6A אז את הודעות השגיאה אני יודע להסיק מתוך ה-0x7D6A למשל: מכיוון ש-DS:1F8 מכיח מאומר שבתחילת הפונקציה מבית שמופיע שם הוא 0x7D8C וניתן לראות שבתחילת הפונקציה AH את הערך 1, מה שאומר שכל AX יהיה ANSI ולכן וS:SI הוא 0x07C0 ושם כתוב ב-ANSI את המשפט ערך זה. כמובן שאנחנו בסגמנט 0x07C0 ולכן ES:SI הוא Adisk read error occurred מצפה שאוגר AL יחזיק את ה-Offset של ההודעה להדפסה, בעוד 0x7DF8 משמשת כטבלת offset-ים עבור הודעות השגיאה.

חלק ב': ההכנות לקראת הטעינה הבאה!

קדימה לחלק הבא:

```
1b1GetDriveParams:
                                         ; CODE XREF: seg000:7C881j
 Make room for the buffer on the stack
 Size of buffer = 0x1A
                sub
                                         ; 0x1A because it's WORD more than 0x18 + the way PUSH works
 Function 48 (get drive paramters)
 DL = drive number
 DS:SI = buffer to fill
                        ah, 48h ; 'H
dl, ds:0Eh
                mov
                                         ; DL = Drive number from [0x0E]
                mov
                        si, sp
                push
                pop
                int
                                         ; DISK - IBM/MS Extension - GET DRIVE PARAMETERS (DL - drive, DS:SI - buffer)
 Clear buffer from stack
                add
                sahf
                pop
                                         ; Bytes per sector
```

ניתוח:

- בקטע קוד זה קוראים ל-int13 (דיסק) עם פונקציה מספר 0x48. ניתן לקרוא תיעוד מלא ב-RBIL, אבל בקטע קוד זה קוראים ל-TU, הבאפר שיתמלא נמצא ב-CL (מקרה מה שחשוב לדעת זה שמספר הכונן (drive number) נמצא ב-DL, הבאפר שיתמלא נמצא על וS:SI וגודלו בבתים נשמר ב-WORD הראשון שלו (זה ה-Push 0x1A).
- נקודה עדינה: מדוע עושים SP על SUB SP על SOB SP? התשובה היא ש-SI יקבל את ערכו של SUB SP. תזכורת הקודה עדינה: מדוע עושים SP מצביע על ראש המחסנית, על הכתובת האחרונה שבשימוש (inclusive). ה-SUB לאחר ה-SUB דוחף את הגודל שעליו דיברנו, ולכן בסך הכל הורדנו את SP ב-Ox1A בתים (ישנם גדלים נוספים הנתמכים, זו הדרך שבה הפסיקה מבצעת versioning). אגב, כל הסיפור עובד כי המחסנית גדלה לכיוון כתובות נמוכות -- אם לא, היינו צריכים לבצע Push Ox1A לפני פעולת ה-SUB.

נשים לב שמנקים רק 0x18 ואז מבצעים POP AX. במבנה שחוזר ניתן לראות שזה בדיוק ה- ox18 ואז מבצעים (ox18. במבנה במלא (cx1A):

Size (bytes)	Description	Offset (HEX)
2	Size of buffer (0x1A)	0x0000
2	Information flags	0x0002
2	Number of physical cylinders on drive	0x0004
2	Number of physical heads on drive	0x0008
2	Number of physical sectors on drive	0x000C
8	Number of total sectors on drive	0x0010
2	Bytes per sector	0x0018

אז למעשה מה שביצענו הוא לקרוא ל-GetDriveParams על DL, וממנו לשלוף את Bytes per sector. כמובן שיש צורך לבצע בדיקות שהקריאה הצליחה וכו', וזה בדיוק מה שיתבצע בהמשך הקוד:

לאחר מכן, בהמשך ניתן לראות כמה הכנות ואז תחילת לולאה. אלו הן הכנות לטעינת BOOTMGR, ולמעשה לא מכילות המון לוגיקה. מייקרוסופט כתבו קוד יחסית גנרי, ולכן הוא מתייחס לנתונים מתוך ה-BPB. אף על פי כן, אנחנו נתייחס לנתונים האלה כקבועים:

```
Copy bytes per sector to 0x7COF and shift
Shifting by 4 is just like division by 16
This puts 0x20 in 0x7C0F
               mov
                       word ptr ds:0Fh, 4
               shr
Preparations for loading BOOTMGR
               push
                                        ; DX = 0x07C0
               pop
               xor
                       cx, 2000
cx, ax
                                        ; CX = 16 sectors
                                        ; CX - AX = 15 sectors
               sub
                       dword ptr ds:11h; [0x7C11] = 1 (was zero)
               inc
```

9

יש כאן כמה דברים מעניינים שנזכור לשלב מאוחר יותר:

- ה-WORD בכתובת 0x7C0F מקבלת 0x20, שזה גודל סקטור חלקי 16. ניתן לראות כאן שמייקרוסופט
 עשו קוד גנרי (AX) מכיל בשלב זה את גודל הסקטור) ולא סתם הציבו 0x20 במקום המתאים.
 - .0x07C0 מקבל את הערך DX אוגר
 - . אוגר BX אוגר
- אוגר CX מקבל גודל של 15 סקטורים, בהנחה שגודל סקטור הוא 512 (זה נכון לפי ה-BPB). דווקא כאן
 משעשע לראות שהקוד לא גנרי בכלל: אם גודל סקטור ישתנה בעתיד, הקוד הזה יידפק.
- ה- DWORD בכתובת 0x7C11 (שנמצאת ב-BPB) "הופך" למשתנה גלובאלי, והוא מקבל את הערך 1.

הקוד לאחר מכן ישר קורא לפונקציה שנמצאת בכתובת 0x7D1D , אז החלק הבא ינתח אותה.

חלק ג': ExtendedRead, שוב...

הפעם נשתולל לגמרי ונעשה חלקים די גדולים (הוספתי הערות כמובן):

```
; CODE XREF: seg000:7CCF1p
eg000:7D1D ExtendedDiskRead proc near
                                                    ; All 32 bit registers are pushed
                           pushad
                                                    ; Backup DS and ES
                           push
                           push
seg000:7D21 lblReadAttempt:
                                                    ; CODE XREF: ExtendedDiskRead+46[j
                                                    ; Loads the block counter
                                   eax, ds:1Ch
                                                    ; Adds the base block number
                           add
eg000:7D2A ; Prepare buffer for extended read operation
                                                    ; Save DS
                           push
                                                    ; Starting block number HI
                                   large 0
                           push
                                                    ; Starting block number LO
                           push
                                                    ; Transfer buffer HI
                           push
                                                    ; Transfer buffer LO
                           push
                           push
                                                    ; Number of blocks to transfer
                                                    ; Size = 0x10, reserved = 0
                           push
eg000:7D3B ; Prepare parameters for extended read
                                                    ; Function #52 - extended read
                           mov
                           moν
                                   dl, ds:0Eh
                                                    ; Drive number
                           push
                                                    ; DS = 0 (because SS = 0)
                           pop
                                                    ; SI points to the buffer
                           mov
eg000:7D45 ; Perform the interrupt
                           int
                                                   ; DISK - IBM/MS Extension - EXTENDED READ
eg000:7D47 ; Cleanups
                                                    ; 0x0110
                           pop
                                                    ; 01d BX
                           pop
                           pop
                                                    ; 01d ES
                                                     Old EAX
                           pop
                           pop
                                                      Restore DS
                           pop
```

אור: שרשרת העלייה של Windows 7 - חלק שני VBR www.DigitalWhisper.co.il

10

ניתוח:

- תחילת הפונקציה מגבה את כל ה-General purpose registers וכן את ES. אפשר לראות שבסוף ראות שבסוף הפונקציה יש POP-ים מתאימים.
 - מכאן מתחילה לולאה שמשתמשת בכמה משתנים גלובאליים.
- בכתובת 0x7C11 נשמר מספר, שבאיטרציה הראשונה הוא 1. אפשר לראות שהוא גדל כל פעם באחד (בכל איטרציה).
 - בכתובת 0x7C1C נשמר ערך שלא משתנה בין איטרציות (0x800).
- מכיוון ששני הערכים מחוברים לתוך EAX (ומכיוון ש-EAX הופך למספר הבלוק בדיסק שממנו block counter נבצע את הקריאה), ניתן להסיק שהערך שגדל כל פעם באחד הוא הקריאה), ניתן להסיק שהערך שגדל כל פעם באחד הוא "כתובת בסיס".
- מכאן מתבצעת הכנת ה-input buffer עבור הקריאה (פונקציה 0x42, פסיקה 0x13). עברנו במאמר על ה-MBR על פונקציה זו ועל המבנה של הבאפר בפירוט, ולכן לא אחזור עליו. כהרגלי, אפנה את הקורא המלומד אל RBIL ובו יש פירוט מלא.
- ביצוע הפסיקה וניקוי הבאפר ממנה. משעשע לראות שהניקוי הוא לא סתם ADD SP אלא ממש פקודות POP, כאשר ECX משמש כאוגר "זבל" ל-DWORD-ים סוררים.

אם לסכם, קראנו בלוק יחיד מהדיסק שנלקח מתוך EAX (והוא נלקח מתוך משתנה שמתחיל ב-20x32801 ו-BX בהתאמה. להזכירכם, אלו הם וגדל כל פעם באחד). הערכים הישנים של ES ו-BX נשמר ב-DX בהתאמה. להזכירכם, אלו הם הרגיסטרים ששומשו לשמירת הבלוק שנקרא מתוך הדיסק. כעת, אנחנו מצפים לוידוא שהקריאה הצליחה ולהכנה לקראת האיטרציה הבאה, וכך אכן מתבצע:

```
Validation
                     jb
                                1b1PrintErrorAndHang
   Post iteration operations
                     inc
                                dword ptr ds:11h; Increase block counter dx, ds:0Fh; Increase buffer pointer
                     add
                     dec
                               word ptr ds:16h ; Decrease iteration flag
short lblReadAttempt
                     jnz
   Restore registers and return
                     pop
                     popad
1b1PrintErrorAndHang:
                                                     ; CODE XREF: seg000:1b1PrintErrorAndHangC
; ExtendedDiskRead+331j
                                PrintMessage
al, ds:1FBh
PrintMessage
                     call
                     mov
                      call
1b1Hang:
                                                    ; CODE XREF: seg000:7D771j
                     hlt
ExtendedDiskRead endp
                                short 1blHang
```

אחור: שרשרת העלייה של Windows 7 - חלק שני VBR - www.DigitalWhisper.co.il

ניתוח:

- ביצוע JB כדי לוודא שהפסיקה הצליחה (אם היא נכשלה אז היא משנה את CF).
- . הגדלה של ערך ES בערך שנמצא תחת 0x7C0F. ערך זה יהיה 0x20, כפי שניתחנו לפני כן.
- הורדה של הערך תחת 0x7C16. ערך זה יסמן לנו את מספר האיטרציות לביצוע כאשר הוא מגיע לאפס, הפונקציה מסתיימת.
- כמובן, בכל מקרה של שגיאה תודפסנה הודעות שגיאה ונגיע ללולאה אינסופית של HLT ו-JMP. ראינו דוגמא דומה בניתוח של ה-MBR.

אם לסכם, פונקציה זו מבצעת קריאה סדרתית (block-by-block) של הדיסק. מספר הבלוקים נקבעים לפי המשתנים 0x7C11, מספר האיטרציות נקבע לפי 0x7C16, ובאפר היעד יהיה ES:BX.

ולק ד': יאללה ל-bootmgr!

עכשיו יהיה מעניין להסתכל על הקוד שקרא לפונקציה שכעת ניתחנו. הפלא-ופלא, זה בדיוק קוד ההמשך שלנו:

```
crg0000:7008;
crg0000:700
```

ניתוח:

- הערך של DX עולה כל פעם ב-0x20 (זה גודל סקטור חלקי 16 שחישבנו לפני כן). בהתחלה הוא היה DX הערך של DX, ולכן באיטרציה הראשונה הוא יקבל 0x07E0 וכן הלאה. לאחר מכן אנחנו מבינים ש-DX סתם היה אוגר ביניים, וכל מה שאמרתי עד כה היה עבור ES.
- נקודה עדינה: זה זמן טוב להיזכר ש-BX מאופס. מכיוון ש-ES:BX משמשים כבאפר שבו ייכתב המידע, בפועל המידע ייכתב לכתובות הפיזיות 0x7E00, 0x8000 וכן הלאה! לכן היה צורך לחלק את גודל הסקטור ב-16, וכאן ניתן לראות כבר שהקוד שמתמלא ייכנס היישר אל 2C000. נזכור BX (ולמעשה, כל שאר האוגרים) לא מושפע מקריאה לפונקציה עקב השימוש ב-PUSHAD.
- ייחסנו חשיבות גדולה אל 0x7C16, והפונקציה DxtendedDiskRead מתייחסת אליו מאד ברצינות, אבל פועל הוא תמיד יהיה 1... לכן קראתי לו בשם "Iteration flag" משעשע לראות שמייקרוסופט כתבו פונקציית ExtendedRead גנרית מאד שתומכת במספר רב של איטרציות, אך בפועל קוראת לו כל פעם עם איטרציה אחת...

הנדסה-לאחור: שרשרת העלייה של Windows 7 - חלק שני VBR www.DigitalWhisper.co.il

12 בליון 63, אוגוסט 2015

לאחר מכן בודקים תמיכה ב-Trusted platform:

```
TCG, if possible
               mov
                                          ; Trusted Computing Group call - TCG_StatusCheck
               int
                                           Return: EAX = 0 if supported
EBX = 41504354h ('TCPA')
                                           CH:CL = TCG BIOS Version
                                           EDX = BIOS TCG Feature Flags
                                           ESI = Pointer to Event Log
               and
                        short lblRunBootMgr ; Best-effort
               jnz
               cmp
                        short lblRunBootMgr ; Best-effort
               cmp
                        short lblRunBootMgr ; Best-effort
               jЬ
```

ניתוח:

- קריאה ל-TCG_StatusCheck (על ידי AX=0xBB00), מחזירה ב-EAX את הערך 0 אם יש תמיכה. אם לא, ממשיכים הלאה.
 - בדיקה ש-EBX מחזיק את ערך החזרה הנכון. אם לא, ממשיכים הלאה.
 - בדיקה שהגרסא היא 1.02 ומעלה. אם לא, ממשיכים הלאה.
- הייתי רוצה שנזכור אם המשפט "אם לא, ממשיכים הלאה", שחזר אחרי עצמו 3 פעמים. אנחנו ננצל
 את המשפט הזה להערות הסיום.

אם הכל טוב עד כה, נגיע ל-0x7CEF. בבלוק זה תתבצע קריאה אל Ox7CEF. בבלוק זה תתבצע ליטוב עד כה, נגיע ל-IblRunBootMgr אל fallback ולאחר מכן יבוצע הקריאה מתוארת באתר של החריאה מתוארת באתר של החת:

https://www.trustedcomputinggroup.org/files/resource_files/CB0B2BFA-1A4B-B294-D0C3B9075B5AFF17/TCG_PCClientImplementation_1-21_1_00.pdf

הנה הקוד שקורא לפונקציה זו:

```
TCG\_CompactHashLogExtendEvent
                    push
                                                        ; EAX = 0x00000BB07
                    push
                     push
                                                        ; EDX = 0x000000009
                    push
                    push
                                ebx
                                                         ; Dummy ESP
                    push
                                ebp
                    push
                                                        ; ESI = 0x00000000 = informative value to be placed into the event field
                    push
                    push
                    push
                                                        ; EDI = 0x000001B8 = offset of buffer to be hashed
                    popad
                                                         ; ES = CS = segment of buffer to be hashed
; Trusted Computing Group call - TCG_StatusCheck
; Return: EAX = 0 if supported
; EBX = 41504354h ('TCPA')
; CH:CL = TCG BIOS Version
                                                           EDX = BIOS TCG Feature Flags
ESI = Pointer to Event Log
```

VBR - חלק שני 7 Windows הנדסה-לאחור: שרשרת העלייה של

www.DigitalWhisper.co.il

ניתוח:

- כדי להשפיע על כל האוגרים. נשים לב POPAD, כדי להשפיע על כל האוגרים. נשים לב שהאוגרים יוצאים בסדר הפוך.
- כל השדות מתוארים הן בקוד והן באתר של ה-TCG. ספציפית, השדות המאד מעניינים הם המצביע
 לבאפר שעליו עושים HASH (כתובת 07CO:01B8) וגודלו (0xE70).

לאחר מכן מגיעים אל סוף התכנית, lblRunBootMgr:

כאן מתבצע Zero filling, אף על פי שלא ברור מדוע יש צורך במילוי הזיכרון באפסים ולכאורה ניתן להסתדר בלעדיו. בכל מקרה, לאחר מכן, מעבירים את השליטה אל הכתובת Ox7E7A, שאליה נטען BOOTMGR.

כאן למעשה נגמר הקוד הראשי של ה-VBR. את שתי הפונקציות (קריאה מהדיסק והדפסה) ניתחנו.

נקודות מעניינות ותובנות

- יש לי חוב קטן: איך אני יודע שמדובר ב-bootmgr בכלל? ישנן כמה תשובות טובות, והכנתי אותן בסגנון פסח, כי זה הסתדר לי לא רע:
 - 1. חכם מה הוא אומר? דיבגתי ואכן ראיתי ש-bootmgr עולה.
 - 2. רשע מה הוא אומר? הרי קיימת בקוד הודעת השגיאה "BOOTMGR is missing".
- 5. תם מה הוא אומר? שרשרת העלייה של Windows מתעדת שהרכיב הבא בתור הוא 13 ואני מאמין לתיעוד.
 - 4. ושאינו יודע לשאול? כנראה שלא הגיע לחלק זה של המאמר בכל מקרה...

best- אני רוצה שניזכר בנקודה המעניינת על ה-TCG - שימו לב שמתבצעות מספר קריאות, אבל הן hooking על int 0x13 עשו bootkits ועל ידי effort כלומר, אם אין תמיכה - לא נורא. חלק גדול מה- bootkits עשו bootkit ועל ידי כך החזירו בלוקים שקריים מהדיסק, עם נתונים שלהם. ניתן בהחלט להמציא hooking על הקריאות אל ה-TCG, מכיוון שאף על פי שהן נקראות - נראה שלשרשרת העלייה לא כל cy אכפת אם הן מצליחות או לא. יהיה מעניין כפרוייקט לעשות hooking על הומצליחות או לא. יהיה מעניין כפרוייקט לעשות hooking.

סיכום

- המשכנו את תהליך העלייה של Windows, הפעם התמקדנו בחלק השני: ה-VBR.
 - התעמקנו בנושאים הבאים:
 - BPB-ה •
 - TPM- קריאות אל ה
 - Extended Read מהדיסק עם bootmgr
 - bootmgr העברת שליטה אל
- הוספתי נספח של הקוד השלם. הייתי מוסיף IDB, אבל גרסאות שונות של IDA א תומכות בהכרח בכל IDB וגם נחמד שזה יגיע יחד עם המסמך. מדובר בקוד הסופי, כולל ההערות, כמובן.

על המחבר

2x3d5157636b525761 ופיתוח Low Level למחייתו. ניתן ליצור איתי קשר ב:

0x3d5157636b525761@gmail.com

נספח א': הקוד המלא כולל הערות

```
: C1C0E5D5E2701CBDA3FD4292CD32D6C2
seg000:7C00 ; File Name : vbr.bin
seg000:7C00 ; Format : Binary file
                             segment byte public 'CODE' use16
                             assume cs:seg000
                             assume es:nothing, ss:nothing, ds:nothing, fs:nothing, qs:nothing
seg000:7C00 lblStart:
                                      short lblMain
                             jmp
                             nop
            g_dwOemLo
seg000:7C0E g wReservedSectors dw 0
$MFTMirr
seg000:7C44
                                                       ; Clusters per index buffer
seg000:7C45
                             cli
            ; Build stack
```



```
seq000:7C5
                             xor
                             mov
                             mov
                             sti
                             push
                             pop
                             push
                                      (offset lblStartParsingNTFS - offset lblStart)
                             push
                             retf
            lblStartParsingNTFS:
                             mov
                                      dword ptr ds:3, 'SFTN'
                             cmp
                                      short lblPrintErrorAndHangCaller
                             inz
                             mov
                             mov
                             int
seq000:7C7A
                             jb
                                      short lblPrintErrorAndHangCaller
                             cmp
                                      short lblPrintErrorAndHangCaller
                             jnz
                             test
                                      short lblGetDriveParams
                             jnz
seg000:7C8A lblPrintErrorAndHangCaller:
                             jmp
seg000:7C8D lblGetDriveParams:
                                                       ; CODE XREF: seg000:7C88j
                                      ds
                             push
seg000:7C8E ;
                             sub
                             push
                             mov
                             mov
                             push
 eq000:7C9D
                                      ds
```

הנדסה-לאחור: שרשרת העלייה של Windows 7 - חלק שני VBR www.DigitalWhisper.co.il

17 בליון 63, אוגוסט 2015


```
sume ds:nothing
seq000:7C9E
seg000:7CA0
                                lahf
                                add
                                         sp, 18h
seg000:7CA4
                                sahf
                                pop
                               pop
seg000:7CA7 ;
seg000:7CA7 ;
                                jb
                                         short lblPrintErrorAndHangCaller
the BPB
                                         short lblPrintErrorAndHangCaller
                                jnz
seg000:7CAF; Copy bytes per sector to 0x7C0F and shift seg000:7CAF; Shifting by 4 is just like division by 16
                                mov
                                         word ptr ds:0Fh, 4
                                shr
seg000:7CB7
                               push
seg000:7CB8
                                pop
                                xor
                                         cx, 2000h
cx, ax
                                mov
                                sub
                                         dword ptr ds:11h; [0x7C11] = 1 (was zero)
                                inc
seg000:7CC5 lblLoadChunkFromDisk:
                                add
                                mov
                                         word ptr ds:16h ; 0x7C16 = 1 = one iteration
                                inc
seg000:7CCF
                                call
                                sub
                                         short lblLoadChunkFromDisk
seg000:7CD6 ;
seg000:7CD6
                                int
                                                            ; CH:CL = TCG BIOS Version
                                and
                                         short lblRunBootMgr ; Best-effort
```

אור: שרשרת העלייה של Windows 7 - חלק שני VBR - www.DigitalWhisper.co.il


```
seg000:7CE0
                             jnz
                                     short lblRunBootMgr ; Best-effort
                             cmp
                             jb
                                     short lblRunBootMgr ; Best-effort
                             push
seg000:7CF0
                             push
                             push
                             push
seg000:7CF7
                             push
seg000:7CF8
                             push
seg000:7CFB
                             push
                                     ebx
                                     ebx
                             push
seg000:7CFF
                             push
                             push
                                     SS
                             push
                             push
                             push
                                                      ; EDI = 0x000001B8 = offset of buffer to
                             popad
                             push
seg000:7D0A
                             pop
                                     es
                             int
                                                      ; Trusted Computing Group call -
seg000:7D0B
                                                      ; EBX = 41504354h ('TCPA')
seg000:7D0B
seg000:7D0B
seg000:7D0D lblRunBootMgr:
                             xor
                                     ax, ax
seg000:7D0F ;
                             mov
                             mov
                             cld
                             rep stosb
                             jmp
                                     near ptr 7E7Ah
                             nop
                             nop
                    ======= S U B R O U T I N E ==========
seq000:7D1D ExtendedDiskRead proc near
                                                      ; CODE XREF: seq000:7CCFp
                             pushad
                             push
                                     ds
                             push
            lblReadAttempt:
```

אור: שרשרת העלייה של Windows 7 - חלק שני VBR - www.DigitalWhisper.co.il

19 בליון 63, אוגוסט 2015


```
eax, ds:11h
seg000:7D2
                              add
                              push
                              push
                              push
                                      eax
                              push
                                                         Transfer buffer HI
                              push
                                      bx
                              push
                              push
seg000:7D3B ;
seg000:7D3B ;
                              mov
                              mov
seg000:7D4
                              push
seg000:7D4
                              pop
seg000:7D4
                             mov
seg000:7D4
seg000:7D4
                              int
seg000:7D47 ;
seg000:7D47 ; Cleanups
seg000:7D4
                              pop
seq000:7D49
                                                        ; Old BX
                              pop
                                      bx
seg000:7D4A
                              pop
                             pop
                                                        ; Old EAX
                              pop
                              pop
                              jb
              Post iteration operations
                              inc
                                      dword ptr ds:11h ; Increase block counter
                              add
                              mov
                                      word ptr ds:16h ; Decrease iteration flag
                              dec
                                      short lblReadAttempt
                              jnz
seg000:7D65
                                      es
                              pop
seg000:7D6
                                      ds
                              pop
                              popad
                              retn
seg000:7D6A ;
seg000:7D6A
seg000:7D6A lblPrintErrorAndHang:
seq000:7D6A
                                                        ; ExtendedDiskRead+33j
seg000:7D6A
                              mov
                              call
                                      al, ds:1FBh
                              mov
                              call
```

הנדסה-לאחור: שרשרת העלייה של Windows 7 - חלק שני VBR www.DigitalWhisper.co.il


```
lblHang:
                             hlt.
            ExtendedDiskRead endp
                                      short lblHang
                              jmp
seg000:7D79 PrintMessage
                             proc near
                                                       ; CODE XREF: ExtendedDiskRead+50p
                             mov
seg000:7D7B
                             mov
seg000:7D7D ;
                             lodsb
                             cmp
                              jΖ
                                      short lblFinishPrinting
                             mov
                             mov
                              int
                                                       ; - VIDEO - WRITE CHARACTER AND ADVANCE
(alpha modes)
                                      short lblNextChar
seg000:7D8B ;
seg000:7D8B lblFinishPrinting:
seg000:7D8B
seg000:7D8B PrintMessage
seg000:7D8B
seg000:7D8B
seg000:7D8C aADiskReadError db 0Dh,0Ah
seg000:7DA9 aBootmgrIsMissi db 0Dh,0Ah
seg000:7DA9
seg000:7DBE aBootmgrIsCompr db 0Dh,0Ah
db 'BOOTMGR is compressed',0
seg000:7DD6 aPressCtrlAltDe db 0Dh,0Ah
seg000:7DD6
seg000:7DF9
seg000:7DFB
seg000:7DFC
seg000:7DFF
seg000:7DFF seg000
seq000:7DFF
 eg000:7DFF
```


שיקולים בפיתוח והפעלת נשק קיברנטי

מאת יובל סיני

הקדמה

עידן המידע, יצר עבור רבים כר של הזדמנויות חדשות, דבר אשר כלל בין השאר את לידתה של כלכלת המידע, האצת הגלובליזציה והחדשנות. לצד היתרונות הגלומים בעידן המידע, נוצרה תלות מלאה של מרבית הציבור ומדינות העולם בטכנולוגיה ובזמינות תשתיות קריטיות (Critical Infrastructure), כדוגמת תשתית החשמל והתקשורת, אשר בתורן משמשות כבסיס לתשתיות מידע קריטיות (Infrastructure Information).

המרחב הקיברנטי (Cyber Space), אשר בהתאם להגדרת מאמר זה כולל בחובו את העולם הווירטואלי (Information and Communication Technology), אשר האדם יצר באמצעות טכנולוגית מידע ותקשורת (קואליציות, מדינות, ארגונים², קבוצות, ופרטים) לבחור באסטרטגיות פעולה מגוונות ודינמיות. הבחירה של שחקן באסטרטגיה נגזרת משורה של קריטריונים, כדוגמת צרכים עסקיים-פוליטיים, זמן ותמונת המצב הקוגניטיבית אשר כל שחקן בונה לעצמו. הבחירה במונח "תמונת המצב מלאה הקוגניטיבית, אלא היא באה לחדד כי אין לשחקן אפשרות לקבל תמונה מצב מלאה וריאלית, ולפיכך בעת הבניית העולם השחקן נאלץ להסתמך על מודלים הסתברותיים ו\או אקסיומות.

האסטרטגיה הדינמית אשר כל שחקן יבחר תשפיע על התנהלותו כלפי שחקן אחר, כדוגמת: שיתוף פעולה ויצירת בריתות, "ישיבה על הגדר", עימות גלוי, עימות עמום. כתוצאה מכך, כל שחקן בונה לעצמו את מטריצת ההתנהלות שלו כלפי השחקנים האחרים, כאשר שני היתרונות הבולטים במרחב הקיברנטי הינה היכולת לשנות את האסטרטגיה הנבחרת בקצב מהיר ובעלות נמוכה יחסית, וביכולת שחקן לאמץ בו זמנית מספר אסטרטגיות כלפי שחקן אחר, וזאת תוך צמצום האפשרות של השחקן שכנגד לחשיפתו של המשחק הכפול.

[.] 1 שנה סבירות גבוהה כי הגבולות בין המרחב הקיברנטי (Cyber Space), לעולם האלקטרומגנטי המופשט המוכר לנו כיום יטשטשו

² Non-State Entity

המונח נשק אינו חדש, ומטרתו להכליל את רשימת האמצעים שבהם צד יוכל להשתמש על מנת להטיל את מרותו החד צדדית של פלוני על האחר, וזאת לשם השגת מטרות כאילו ואחרות. המונח לוחמת מחשב (Cyber Warfare) כולל בחובו שורה של פעולות התקפיות אשר שחקן יכול ליזום כלפי שחקן אחר במרחב הקיברנטי.

כניסתו של הנשק הקיברנטי לזירה הרחיב את מרחב ההזדמנויות והכלים אשר עומדים לרשות כל שחקן, ואין פלא כי המרחב הקיברנטי זכה להכרה בעיני רבים כמימד החמישי (The fifth dimension) של שדה הקרב המודרני. בהתאם לכך מאמר זה סוקר, על קצה המזלג את עיקר השיקולים בעת ההחלטה להפעיל נשק קיברנטי.

שיקולים בהפעלת נשק קיברנטי

עלות פיתוח ותפעול

עלות פיתוח אמצעי לחימה מסורתיים, עשויה להגיע למאות, אם לא לעשרות מיליארדי דולרים, כאשר זמן הפיתוח עשוי להגיע לא פעם אף לעשרות שנים . אף עלות הייצור עשויה להסתכם בסכומים לא נמוכים לפריט, כאשר ראוי לציין כי השימוש באמצעי לחימה מסורתיים עשוי להגיע בנקל לעלות של 10,000 - לפריט, כאשר ראוי לציין חיי אמצעי לחימה מסורתיים נמוך מעשור בממוצע, דבר המחייב חידוש מלאי באופן תקופתי.

בהתאם למספר מחקרים אשר בוצעו בשנים האחרונות, התגלה כי עלות פיתוח ה-<u>Stuxnet</u> מוערכת בכ-10-20 מיליון דולר, דבר אשר מציג כי ישנם מקרים רבים בהם ניתן לפתח ולהשתמש בנשק קיברנטי, וזאת ללא צורך בהשקעה תקציבית גבוהה. לאור העובדה כי מדובר בעלות לא גבוהה יחסית, מדובר בפתרון אידיאלי עבור גורמים רבים שאינם בעלי גב כלכלי ענף, כדוגמת ארגוני פשיעה וטרור.

אנונימיות הפיתוח, המכירה והשימוש בנשק קיברנטי

פיתוח נשק קיברנטי אינו תלוי מקום גיאוגרפי וזמן, ולפיכך ניתן לפתח אותו אף ללא קשר ישיר בין גורמי הפיתוח. הלכה למעשה, מרבית האמצעים לפיתוח נשק קיברנטי זמינים מזה שנים רבות למרבית הציבור, ואף גורמים בעל כישורים טכניים ממוצעים יכולים לפתח כיום נשק קיברנטי אפקטיבי.

אפשרויות תשלום מבוססות מטבע וירטואלי, כדוגמת <u>ביטקוין</u> מקלות על תהליכי מכירה ורכישה של נשק קיברנטי ב"שוק השחור", ולפיכך ניתן לזהות מגמה של מכירה ורכישה של נשק קיברנטי בין שחקנים שונים, כאשר למרבה ההפתעה התגלה לא פעם כי אף מדינות (כדוגמת אייזרביג'ן אשר שמה עלה לדיון (Hacking Team) רוכשות נשק קיברנטי ממקורות שונים ומגוונים.

[&]quot;זכה לתרגום עברי נוסף - "לוחמה קיברנטית. Cyber Warfare המונח

המרחב הקיברנטי מקשה מטבעו על איתור פעילות השחקנים, ביחוד כאשר שחקנים אלו מאמצים טכניקות של חמקנות, עמימות והסוואה. לפיכך, לגורמי אכיפה וביטחון ישנו קושי ניכר לאתר ולפגוע בשחקנים המשתמשים בנשק קיברנטי, כאשר יש לזכור כי מרבית התקיפות הקיברנטיות מתבצעות תוך זמן קצר יחסית, דבר אשר מקטין את ההסתברות לאיתור יוזם התקיפה ע"י גורמי האכיפה והביטחון.

אורך חיים קצר של נשק קיברנטי

הצלחתו של הנשק הקיברנטי תלויה במספר פקטורים מהותיים, כדוגמת קיומה של פגיעות שלא תוקנה או לא ידועה (Zero Day Attack), כשל במעגל אבטחה אשר ניתן לניצול לרעה, אי מימוש מנגנוני אבטחה וכשל אנושי. הדינמיות בעולם המחשוב משאירה לשחקן "חלון הזדמנויות" צר יחסית, ועל כל שחקן לבחון האם הוא רוצה ומסוגל לנצל את "חלון ההזדמנויות" הצר, שלאחר סגירתו, הנשק הקיברנטי אשר ברשותו יהיה חסר תועלת.

התמקדות במטרות איכות

אחד היתרונות הבולטים של הנשק הקיברנטי הינו היכולת להתמקד (להתביית בעגה הצבאית) ב"מטרות איכות" לשם השגת מטרות מוגדרות, תוך צמצום ההשפעה הרוחבית על תשתית הארגון המותקף. רוצה לומר, שיטת פעולה זו מצמצמת את חתך החשיפה של הפעילות העוינת, דבר המקשה על איתורה. כמו כן, באמצעות התמקדות במטרות איכות, השחקן אשר בוחר להשתמש בנשק קיברנטי מגדיל את הוודאות כי במקרה כי התקיפה תצלח, הנזק אשר יגרם לשחקן המותקף יהיה גבוה. עם זאת, התמקדות במטרות איכות מחייבת מודיעין מדויק, ואף מעמידה רף קושי גבוה יותר לחציה, וזאת מכיוון שבארגונים רבים מוטמעות בקרות מפצות רבות לשם הגנה על ישויות אשר מוגדרות כמטרות איכות פוטנציאליות.

שיבוש פעילות ודיסאינפורמציה

לאור העובדה כי עידן המידע יצר תלות גוברת במחשוב, הנשק הקיברנטי מאפשר שיבוש של פעילות נורמלית של שירות עסקי, תוך יצירת אשליה למפעיל כי השירות עסקי פועל באופן תקין. יתרה מכך, באמצאות שינוי נתונים ו\או הזנת מידע כוזב (דיסאינפורמציה) במערכות עסקיות, כדוגמת Big Data, השחקן התוקף יכול להשפיע על תהליך קבלת ההחלטות בשחקן המותקף, דבר אשר עשוי לגרום לטעויות אסטרטגיות, כדוגמת קבלת החלטה על השקעה גבוהה בפתרון לא אפקטיבי ואופטימלי. דוגמא אחרת, הערכות לא נכונה מבחינת סד"כ לפעילות לחימה האמורה להתרחש במרחב הפיסי עשויה להוביל לתבוסה גורפת. וכדוגמא אחרונה אציין את היכולת ליצור אנדרלמוסיה כלכלית במדינה פלונית, וזאת ע"י הזנת מידע כוזב במערכות הפיננסיות ו\או המדיה.

ריגול, איסוף מידע ובניית פרופיל פסיכולוגי - התנהגותי

עידן המידע הביא עמו תלות גוברת והולכת בזמינות, סודיות, מהימנות ואמינות המידע. נדיר לראות כיום ארגון אשר אינו מאחסן מידע באופן דיגיטלי. יתרה מכך, שירותים עסקיים רבים תלויים באופן ישיר במערכות המחשוב. מטבע הדברים, במהלך השנים מערכות המחשוב נהפכו ליעד תקיפה מועדף, אשר . 4 באמצעותו ניתן להפיק מידע איכותי, וזאת כדוגמת גניבת תוכניות מטוס ה-F-35 האמריקאי ע"י סין בהתאם לכך, ניתן לראות כי נשק הקיברנטי (דבר הכולל לא פעם שילוב של תקיפות מסוג "<u>הנדסה</u> חברתית") מתמקד לא פעם במציאת דרכים לאיתור מידע איכותי והוצאתו ממתחם הארגון, ובכלל זה באיתור אנשי מפתח בארגון, והוצאת מידע איכותי מרשותם.

בנוסף, ניתן להשתמש במידע הדיגיטלי הטמון במרחב הקיברנטי לשם בניית פרופיל פסיכולוגי -התנהגותי של פלוני, ובכך להכין את הקרקע למימוש תקיפות קיברנטיות שכיחות, ובכלל זה ניתן להשיג יכולת חיזוי מסוימת לגבי התנהגותו של פלוני במצבים מסוימים. וכך לדוגמא, הסטארטאפ מציע שירות המציע יכולת בניית פרופיל פסיכולוגי - התנהגותי של פלוני, וזאת על סמך מידע דיגיטלי Inc. הטמון במרחב הקיברנטי.

מן הראוי אף לציין כי בהתאם לפרסומים זרים, ה-National Security Agency) NSA) פרץ לאלפי מכשירי טלפון ניידים, וזאת במטרה לאסוף מהם צילומים מזירות אירוע בהן התרחשו אירועי טרור, דבר אשר אפשר לממשלת ארה"ב למנף את תהליכי החקירה. לפיכך, ניתן לזהות מגמה שבה שירותי ביטחון מנצלים יכולות תקיפה קיברנטיות לשם איסוף מודיעני מאזרחי המדינה בה הם פועלים, דבר המעלה לדיון סוגיות מהותיות בנושא זכויות אזרח והגנת הפרטיות.

סחיטה ("כופר"), הונאה (Fraud) והלבנת הון (Money Laundering)

בשנים האחרונות החלו ארגוני פשיעה (בעיקר) להשתמש בתוכנת כופר (Ransomware) לשם סחיטת ארגונים ואנשים פרטיים, דבר הכולל הצפנת מידע חיוני, ודרישה לתשלום כופר לשם שחרור המידע הנמצא בחזקת התוקף. בנוסף, ניתן לראות מקרים שבהם בעלי אתרי אינטרנט (לדוגמא) נדרשים לשלם כופר לשם מניעת הישנות של תקיפות משביתות שירות, אשר פוגעות בפעילות העסקית של אתר האינטרנט.

כמו כן, באמצעות ניצול פגיעויות שונות, ארגוני פשיעה (בעיקר) משתמשים בכלים שונים לשם השתלטות על ציוד המחשוב ומכשירים ניידים, דבר המאפשר להם להפיק מידע אשר באמצעותו ניתן לסחוט את המותקף. דוגמא קלאסית לתקיפה מסוג זו היא הפעלת מצלמת המחשב באופן בלתי רצוני, וזאת לשם הכנת "סרט מביך" אשר יאפשר את סחיטת הצד המצולם. יוער כי שימוש בשיטות סחיטה מקובל מזה

New Snowden Documents Reveal Chinese Behind F-35 Hack, Franz-Stefan Gady, 2015

אלפי שנים בעת גיוס מקורות מודיעין (כדוגמת "משתפי פעולה"), והנשק הקיברנטי מקל ברמה מסוימת על גיוס מקורות מודיעין, וזאת תוך מתן אפשרות להסתיר הפרטים האמיתיים של הגורם המפעיל.

באמצעות שימוש בזהויות בדויות, ואף באמצעות התחזות \ גניבת זהויות, גורמים שונים יכולים לבצע ZeuS . אשר מטרתם להעשיר את הצד התוקף. Traud) מעשי הונאה (Fraud) והלבנת הון (Money Laundering) אשר מטרתם להעשיר את פרטי האימות של ⁵Trojan מהווה דוגמא קלאסית לכלי תקיפה קיברנטי אשר מאפשר לתוקף לגנוב את פרטי האימות של חשבון הבנק של אדם פלוני, ובכך לאפשר לתוקף לבצע פעולות פיננסיות בשם הקורבן.

עמימות

ארסנל הנשק הקיברנטי ניתן להסתרה בקלות יחסית, ולפיכך ישנו קושי רב לדעת מהן היכולות הפרקטיות של גוף פלוני. לאור העובדה כי ניתן לייצר נשק קיברנטי ללא סממנים המזהים את המפתח המקורי, ואף ניתן להשתמש בנשק קיברנטי באופן אנונימי (כדוגמת הפעלת הנשק מכתובת IP הרשומה על שם מדינה זרה, גרימה לצד שלישי שאינו מעורב בסכסוך בין הצדדים להפעיל את הנשק קיברנטי), דבר המקשה על הצד המותקף להוכיח מיהו התוקף⁶. יתרה מכך, באמצעות שתילת סממנים מזהים כוזבים בנשק הקיברנטי ניתן לגרום לכך שהצד המותקף יחשוד בגורם צד שלישי, שאינו קשור כלל לתקיפה. לפיכך הנשק הקיברנטי יכול לסייע ביצירת חשדנות ומתיחות, ואף במקרים מסוימים לייצר עימות לא רצוני בין גורמים אשר במקור לא תכננו להחריף את מערכת היחסים ביניהם.

יצירת רשת דארקנט ("רשת אפלה") ומחשוב סריגי (Grid Computing)

באמצעות שימוש בנשק קיברנטי, גורמים שונים יכולים להקים רשת דארקנט ("רשת אפלה") פרטית, אשר עצם קיומה ופעילותה מוסתר וממוסך תחת פעילות לגיטימית של משתמשים. במאמר מוסגר יצוין כי מעבר להקמת רשת דארקנט ("רשת אפילה"), כלי הנשק הקיברנטים מאפשרים להשתמש בכוח מחשוב של משתמשים לגיטימיים לשם ביצוע פעולות הדורשות כוח עיבוד רב, כדוגמת כריית כסף וירטואלי ופענוח של מידע מוצפן.

הקדמה למלחמה מסורתית - "ערפל המלחמה" (The Fog of War)

הנשק הקיברנטי מאפשר לשחקן אשר מעוניין ליזום לחימה מסורתית לנקוט בשורה של צעדים מקדימים, כדוגמת שיתוק תשתיות קריטיות, פגיעה בשרשרת האספקה (Supply Chain) ובמערכות לוגיסטיקה, הסתרת שלבי ההכנה ליציאה לקרב וזריעת פאניקה בצד המותקף, דבר אשר מאפשר לצד היוזם להשיג עליונות על השחקן המותקף, ובכך לשנות את כללי המשחק בזירה⁷. דוגמא קלאסית לתקיפה קיברנטית מסוג זו הינה השבתת פעילות של מערכת המחשוב האחראית לזימון כוחות מילואים בחירום, המתבססת

⁵ <u>Kaspersky Lab Discovers Chthonic: A New Strain of ZeuS Trojan Targeting Online Banks Worldwide, 2014</u>

⁽Problem Attribution) "מושג שכיח המתאר את בעיה זו הינו "בעיית הייחוס" 6

⁷ Cyberwarfare and Information Warfare Shock Doctrine, Yuval Sinay

על ממשקים חיצוניים המאפשרים המצאת זימון אוטומטי לחייל המילואים באמצעות פנייה קולית ו/או דוא"ל ו/או SMS (מסרון).

חלופה למלחמה מסורתית

קרל פון קלאוזביץ, מאבות תורת הלחימה המודרנית הטביע את המשפט - "המלחמה אינה אלא המשך המדיניות באמצעים אחרים". עם זאת, השימוש במלחמה מסורתית מחייב את הצד היוזם ליטול סיכונים מרובים, ובכלל זה להשקיע משאבים רבים על מנת להיערך ללחימה, אשר זמן תחילתה ידוע, אך תאריך סיומה תלוי בערפל. יתרה מכך, קיומן של בריתות (כדוגמת "ברית נאט"ו") ואמצעי לחימה לא קונבנציונליים עשוי לגרור את הצד היוזם לעימות רוחבי, אשר בסופו עשוי להיגרם לצד היוזם נזק משמעותי, המקטין את כדאיות השימוש במלחמה מסורתית. כחלופה לכך, ניתן לזהות כי בשנים האחרונות גובר השימוש בנשק קיברנטי בין מדינות עוינות (כדוגמת העימות הנוכחי בין רוסיה לאוקראינה, והעימות בין איראן לאזרבייג'ן לפני שנים ספורות), וזאת כחלופה למלחמה מסורתית. היתרונות הגלומים בשימוש בנשק קיברנטי במקרה הנדון כוללים בין השאר את האפשרות להגביל את הפגיעה בצד המותקף (כדוגמת מניעת אובדן חיי אדם ופגיעה הרסנית בתשתיות פיסיות), אך עם זאת לשמר את היכולת לגרום לנזק מהות (כדוגמת השבתת פעילות תשתית האינטרנט אשר משמשת לטובת פעילות עסקית) לצד המותקף.

במאמר מוסגר יצוין כי דוגמא מעניינת לשימוש בעימות קיברנטי כחלופה למלחמה מסורתית הינו העימות אשר התקיים לפני פחות משנה בין ארה"ב לצפון קוריאה, אשר נסב אחר סרטה של חברת סוני - "ראיון סוף". במקרה הנדון נטען ע"י מקורות זרים כי מנהיג צפון קוריאה ("כוכב הסרט"), קים ג'ונג און נעלב מכך שהוא מוצג בסרט כאדם ילדותי ונלעג. עקב כך נטען כי צפון קוריאה יזמה מתקפה קיברנטית כנגד חברת סוני, דבר אשר כלל הדלפת מידע רגיש ממערכות המחשוב של החברה. בתגובה לכך נטען ע"י אותם מקורות, ארה"ב השביתה את פעילות האינטרנט של צפון קוריאה למשך יממה, וזאת מעבר לנקיטת שורה של צעדי ענישה נוספים כנגד צפון קוריאה.

בשנת 2011 אירן פרסמה כי היא הצליחה ליירט מל"ט (מטוס ללא טייס) אמריקאי, וזאת באמצעות שימוש בשנת 2011 אירן פרסמה כי היא הצליחה ליירט מל"ט (מטוס ללא טייס) אמריקאי, וזאת באמצעות שימוש תקיפה זו \$GNSS-Spoofing. צוות מחקר מאוניברסיטת טקסס באוסטין שחזר את מימוש תקיפה זו בשנת 2012, דבר המעיד כי המרחב הקיברנטי חשוף לשורה של תקיפות מתקדמות הכוללות בחובן אף תקיפות ל"א (לוחמה אלקטרונית), אשר מאפשרות לתוקף להשיג את מטרותיו בדרכים מגוונות ויצירתיות.

מן הראוי לציין כי למרות שלל היתרונות בשימוש בלחימה קיברנטית ביחס למלחמה מסורתית, הסיכון כי מלחמה במרחב הקיברנטי תזלוג למרחב הפיסי שריר וקיים, בייחוד במצבים בהם הפגיעה במרחב הקיברנטי תגרום לפגיעה בחיי אדם, וזאת כדוגמת פגיעה במערכות מחשוב רפואיות במתקני רפואה

2012 ,GPS חוקרים מאונ' טקסס "חטפו" מל"ט באמצעות זיוף אותות ⁹

^{2015, &}lt;u>פיצד עלה בידי האיראנים ליירט מל"ט אמריקאי ומהי ההגנה הראויה?, חיים רביב, 2015</u>

אזרחיים, גם אם בשגגה. ובמילים אחרות, הלחימה קיברנטית יכולה להסלים בקלות יחסית ללחימה מסורתית, ולפיכך ישנו צורך לבחון באופן מיטבי את ההשלכות האפשריות של תקיפה קיברנטית על הצד המותקף, ובהתאם לנקוט בצעדים הנדרשים לשם צמצום ההשלכות השליליות למינימום.

חדלון החוק הבינלאומי

דיני המלחמה מציגים שורה של חוקים והסדרים אשר מקובלים על מרבית מדינות העולם, ואף על ארגונים לא ממשלתיים, כדוגמת האו"ם. עם זאת, דיני המלחמה אשר שרירים ותקפים במלחמה מסורתית מתקשים לספק מענה הולם למלחמה במרחב הקיברנטי, דבר המקל על הצדדים לנהל "מלחמה וירטואלית", וזאת ללא הגבלות משפטיות של ממש. יתרה מכך, דיני המלחמה הנוכחיים מתקשים להתמודד עם שורה של סוגיות משפטיות-מעשיות, כדוגמת מהי התגובה הראויה שעל מדינה לאמץ במקרה שתוצאות תקיפה במרחב הקיברנטי שלה משפיעות על המרחב הפיסי שלה, וזאת עקב טעות אנוש מצדו של הצד התוקף. דוגמא אחרת הינה סוגיית אחריות מדינה אשר דרך מערכת התקשורת העוברת במרחב הטריטוריאלי שלה בוצעה תקיפה קיברנטית ע"י מדינה פלונית כנגד מדינה אלמונית. ודוגמא אחרונה הינה השאלה מהם הגבולות של זכות ההגנה העצמית של מדינה אשר חווה תקיפה קיברנטית אשר מקורה ביוזמה עצמאית של אזרח ממדינה פלונית.

יוער כי ניסיונה של ברית נאט"ו ¹⁰להתאים את דיני מלחמה הנוכחיים למרחב הקיברנטי, תוך השגת הסכמה בינלאומית לא זכה להצלחה יתרה.

אקטיביזם

באמצעות שימוש בנשק קיברנטי, גופים שונים יכולים לנקוט בצעדים אקטיביסטים שונים, כדוגמת השתלטות על אתר אינטרנט מרכזי לשם פרסום משנתם, ואף לשם הענשת הגורם אשר לטענת אותם אקטיביסטים אינו פועל כמצופה ממנו. ולראיה פעילות קבוצת Anonymous המהווה דוגמא לסנונית הראשונה לפעילות אקטיביסטית "לא פוליטית" (כהגדרת חברי הקבוצה) במרחב הקיברנטי, אשר בהתאם למטרות המוצהרות של הקבוצה ברצונה לעורר מודעות חברתית לנושאים מהותיים, תוך חתירה לצדק.

טרור

יכולותיו של הנשק קיברנטי, ואופי השימוש בו, הופכים את הנשק הקיברנטי לפתרון אטרקטיבי עבור גופים המעוניינים להשליט טרור על מדינה ו/או ציבור מסוים. תוצאות פעולת טרור במרחב הקיברנטי יכולות לכלול בין השאר: פגיעה בתדמית, חשיפת מידע מביך אישים פוליטיים, חשיפת מידע אשר עשוי לגרום לסכסוך עם מדינה פלונית, פגיעה ביציבות המערכת הפיננסית ויצירת מצב של אי אמון בין העם לשלטון. מגבלות משפטיות ומעשיות (כדוגמת מגבלות טכנולוגיות) מקשות על גופי אכיפה וביטחון לספק מענה

¹⁰ Tallinn Manual on the International Law Applicable to Cyber Warfare, Michael N. Schmitt, Cambridge University Press; Reprint edition, 2013

הולם לסוג איום זה, דבר המגדיל הסבירות להצלחת תקיפות קיברנטיות מטעם גורמים אלו, כאשר גורמים אלו מודעים לכך כי הסבירות כי הם יענשו בגין מעשיהם נמוכה.

במאמר מוסגר יצוין כי בשנים האחרונות התגלה קשר ישיר בין ארגוני טרור לארגוני פשע מאורגן, דבר הכולל בין השאר רכישת כלי נשק קיברנטים אשר פותחו ע"י ארגוני פשע מאורגן, אשר מאפשרים לארגוני טרור להשיג עצמאות כלכלית. סוגיה זו זוכה לחשיבות יתרה לאור העובדה כי היא מאפשרת ל"מפגע יחיד" להשיג גב כלכלי החיוני למימוש תקיפה פיסית מסיבית, וזאת תוך הסתרת עצם קיומו ופעילותו מגורמי אכיפה וביטחון.

הנשק הקיברנטי כמכפיל כוח

הנשק הקיברנטי מאפשר לכל גורם להכפיל את כוח הלחימה שלו, וזאת בהשקעה מינימלית. כמו כן, הגישה המקובלת בעת קיומו של מרוץ חימוש (Arms Race) בין גופים שונים היא שאם כלי נשק יכול להגיע לידי הצד האחר, אזי חלה חובה לפתח יכולות דומות. בנוסף, עקרון ההדדיות בלחימה מאיץ את השימוש בכלי נשק בעלי יכולות דומות בשלבי הלחימה הראשונים תוך מתן אפשרות לתוקף המפתיע את המותקף להשיג הישגים מהותיים כבר במערכה הראשונה, דבר ההופך את הנשק הקיברנטי לאטרקטיבי בעיני רבים.

השלם גדול מסך חלקיו

אחת היכולות היותר מעניינות בנשק קיברנטי היא היכולת לרתום את כוחם של אחרים, וזאת אף ללא ידיעתם והסכמתם, לשם מימוש המתקפה. וכך לדוגמא, ממשלת סין פיתחה נשק קיברנטי בשם Great ידיעתם והסכמתם, לשם מימוש המתקפה. וכך לדוגמא, ממשלת סין פיתחה נשק קיברנטי בשם Oprico מבוסס. נשק זה מנצל פעילות של משתמשים לגיטימיים, אשר מפעילים ללא ידיעתם סקריפט מבוסס JavaScript המאפשר יצירת מתקפה משביתת שירות מסוג Attack כנגד אתר פלוני. דוגמא אחרת הינה מצב שבו גורם עוין משתלט על מערכות המחשוב של מטוס נוסעים ו\או מגדל פיקוח, ובאמצעות מתן הנחיות מרחוק הוא גורם לפיגוע המונים, נוסח פיגוע הטרור 2001.

שליטה על התודעה וצנזורה

הנשק הקיברנטי מאפשר למדינות וארגונים להחיל את משנתם במרחב הקיברנטי, וזאת באמצעות החלת ניטור ושלל הגבלות על פעילות המשתמשים. פתרון ה-Great Firewall אשר פותח על ידי ממשלת סין הוא דוגמא קלאסית למימוש פעולות ניטור והגבלת פעילות משתמשים. Edward Snowden חשף את קיומו של כלי נשק קיברנטי בשם QUANTUM אשר מטרותיו העיקריות כוללות בין השאר; לאפשר לממשלת ארה"ב לפצח מידע מוצפן, ולאפשר לממשלת ארה"ב לשתול Malware במיליוני מחשבים, וזאת תוך זמן קצר. למותר לציין כי אופי פעילות הכלי מעיד כי הוא תוכנן במקור להפצת בוטים, אך במקביל הוא מסוגל להתקין תוכנות מעקב במחשבים וטלפונים ניידים של קבוצות יעד גדולות. יוער כי לאחרונה אף הועלתה

טענה כי ה-FBI השתמש בסט הכלים של חברת ה-Hacking Team לשם השתלת 11 כלי מעקב במחשבים טלפונים ניידים של חשודים.

מישל פוקו¹², הוגה דעות צרפתי הציג את <u>הפנאופטיקון</u> כמודל הפיקוח אולטימטיבי, הגורם לאסיר להפנים את ההתנהגות הרצויה (הראויה), וזאת ללא שימוש באמצעי ענישה פיזיים. רוצה לומר, עצם העובדה כי אדם פלוני יודע כי הוא נתון למעקב פוטנציאלי בכל זמן נתון, דיה בכדי ליצור שינוי התנהגותי, ויכולת זו ניתנת להשגה במרחב הקיברנטי וזאת באמצעות שימוש בנשק קיברנטי.

מן הראוי אף לציין כי ישנו צפי כי השימוש בממשק אדם-מכונה יגבר בעתיד הקרוב, ולפיכך גורמים עוינים יוכלו את ממשק זה על מנת להפוך את "האדם" לממשק המקשר בין הנשק הקיברנטי למערכת המחשוב המותקפת. הדור הראשון של כלי הנשק אשר מאפשר השתלטות מוגבלת על אדם פלוני מרחוק זמין בשוק, והוא מוכר בשם "נשק אנרגיה ישירה" (Directed Energy Weapon). עם זאת, נכון לזמן כתיבת מאמר זה, ובכפוף למידע החשוף לנחלת הכלל, הדור הראשון אינו כולל יכולת לניצול לרעה של ממשק אדם-מכונה.

לחימה היברידית

אסטרטגיות ודוקטרינות הלחימה החדשות מציעות שילוב בין לחימה מסורתית לבין לחימה קיברנטית, וזאת בהתאם לצורך. וכך לדוגמא, לאחרונה פורסם כי חברת בואינג ¹³מפתחת מל"ט (מטוס ללא טייס) הכולל רכיב חומרה בשם Tactical Network Injector) אשר מהווה יחידת אחסון לנשק קיברנטי (סביר להניח שיחידת האחסון מכילה Framework הדומה ביכולותיו ל-Metasploit), אשר ביכולתו לאפשר החדרת קוד זדוני לציוד המחובר לרשתות אלחוטיות (Wi-Fi), וזאת במטרה לאפשר מימוש למתקפת (Man In the Middle) MiTM (Exploits) וניצול Exploits. בנוסף, למל"ט ישנה יכולת לביצוע פעולות ריגול, ניטור ומעקב. למרות שלא פורסם מידע רשמי בנדון, סביר להניח כי המל"ט מצויד בראש נפץ אשר מקנה למל"א יכולת לפגוע בעת הצורך ב"מטרות איכות", כדוגמת מערכות תקשורת ומכ"ם (מגלה כיוון ומרחק), וזאת בנוסף לקיומו של מנגנון השמדה עצמי מובנה.

¹¹ FBI Used Hacking Team's Help to Track Tor User ,Adarsh Verma, 2015

¹²לפקח ולהעניש - הולדת בית הסוהר, מישל פוקו, רסלינג הוצאת ספרים, 2015 (גרסה בצרפתית ובאנגלית של הספר פורסמה בחו"ל בשנת 1975)

Hacking Team and Boeing Built Cyber Weaponized Drones to Spy on Targets

סיכום

עידן המדע הפך את המרחב הקיברנטי לשדה לחימה, אשר שחקנים רבים יכולים לנצלו לשם השגת מטרותיהם. מאמר זה סקר על קצה המזלג את השיקולים העיקריים בפיתוח והפעלת נשק קיברנטי, כאשר יש לזכור כי לאור המציאות הדינמית, כניסתן של טכנולוגיות ומערכות אקולוגיות מתקדמות (כדוגמת IoT ו-IoE), סביר להניח כי רשימת השיקולים תגדל בעתיד. ניתן אף להניח כי בעתיד הקרוב השימוש בלחימה היברידית יגבר, וכי עידן חדש של מרוץ חידוש נכנס לזירה.

"If you spend more on coffee than on IT security, you will be hacked. What's more, you deserve to be hacked.", Richard A. Clarke

על המחבר

<u>יובל סיני</u> הינו מומחה אבטחת מידע, סייבר, מובייל ואינטרנט, חבר קבוצת SWGDE של משרד המשפטים האמריקאי. כמו כן, יובל סיני קיבל הכרה מחברת <u>Microsoft</u> העולמית כ-<u>MVP</u> בתחום Security.

מילות מפתח

Armed Conflict, Critical Infrastructure Information, CII, Critical Infrastructure, CI, Cyber Conflict, Cyber Power, Cybersecurity, Cyber Space, Cyber Strategy, Cyber Warfare, Electronic Warfare, EW, Homeland Security, Hybrid War, Information and Communication Technology, ICT, International Law, Strategic Thinking

ביבליוגרפיה

ביבליוגרפיה בעברית

- 2015, חיים רביב, חיים רביב, מל"ט אמריקאי ומהי ההגנה הראויה?, חיים רביב, 2015
- איום ארגוני הטרור במרחב הסייבר, גבי סיבוני, דניאל כהן, אביב רוטברט, צבא ואסטרטגיה, כרך 5, גיליון 3, דצמבר 2013
 - 2013 ,Digital Whisper ,יובל סיני, Web 3.0 Security •
 - <u>תפוצת נשק קיברנטי במרחב הסייבר, דניאל כהן, מבט על, גיליון 444, 80 יולי 2013</u>
 - סוקרים מאונ' טקסס "חטפו" מל"ט באמצעות זיוף אותות GPS, 2012סוקרים מאונ' טקסס "חטפו" מל"ט באמצעות זיוף אותות
- <u>מבט בינתחומי על אתגרי הביטחון בעידן המידע, יצחק בן-ישראל, ליאור טבנסקי, צבא ואסטרטגיה |</u>
 כרך 3 | גיליון 3 | דצמבר 2011
- <u>הגנה על תשתיות קריטיות מפני איום קיברנטי, ליאור טבנסקי, צבא ואסטרטגיה | כרך 3 | גיליון 2 |</u> נובמבר 2011
 - הוודאות האבודה של הטבע והאחדות הקוואנטית, צבי ינאי, מחשבות 56-55 | אפריל 1988

ביבליוגרפיה באנגלית

:מאמרים

- Police bust huge hacker black market
- China's Great Cannon
- Cyber Strategy United States Department of Defense
- Here's What a Cyber Warfare Arsenal Might Look Like
- New Snowden Documents Reveal Chinese Behind F-35 Hack, Franz-Stefan Gady, 2015
- 4 Arrested in Schemes Said to Be Tied to JPMorgan Chase Breach
- WATCH: Is Anonymous becoming the 'modern-day technological Robin Hood'?
- Hacking Team and Boeing Built Cyber Weaponized Drones to Spy on Targets
- On Cyberwarfare, Fred Schreier, DCAF Horizon 2015 Working Paper Series (7)
- Critical Infrastructure Protection against Terrorist Attacks, Course Report, NATO COE DAT,
 Ankara Turkey, 3-7 November 2014 (Mon-Fri)
- Kaspersky Lab Discovers Chthonic: A New Strain of ZeuS Trojan Targeting Online Banks
 Worldwide, 2014

- Why cyber warfare is so attractive to small nations
- How the NSA Plans to Infect Millions of Computers with Malware, 2014
- A Treaty for Governing Cyber-Weapons: Potential Benefits and Practical Limitations, Louise
 Arimatsu, International Law Programme, Chatham House, London, UK, 2012
- Social Business Systems: Beyond Engagement
- Threat Assessment & Remediation Analysis (TARA), Methodology Description Version 1.0 ,
 Jackson Wynn, Joseph Whitmore, Geoff Upton, Lindsay Spriggs, Dan McKinnon, Richard
 McInnes, Richard Graubart, Lauren Clausen, MITRE, October 2011
- Cyberwarfare and International Law, Nils Melzer, 2011
- The UK Cyber Security Strategy Protecting and promoting the UK in a digital world
- <u>Civilians in Cyberwarfare: Conscripts, Susan W. Brenner University of Dayton & Leo L. Clarke</u>
 Grand Rapids, Michigan, Vanderbilt Journal of Transnational Law, [Vol. 43:1011], 2010
- BEHIND THE GREAT FIREWALL: THE INTERNET AND DEMOCRATIZATION IN CHINA, Xiaoru Wang, University of Michigan, 2009
- CIP Program Discussion Paper Series, George Mason University, February 2007

:ספרים

- Understanding Cyber Warfare and Its Implications for Indian Armed Forces, Col R Tyagi, Vij Books, 2013
- Cyberpower and National Security, Ed by Franklin D, Kramer, Stuart H Starr and Larry Wentz,
 Vij Books, 2009
- Defense Strategies for Protection of People & Facilities against Bioterrorism, James Afshar,
 2006

ניהול ססמאות וזהויות ברשתות מיקרוסופט

מאת יהודה גרסטל

הקדמה

כפי שאני מכיר את קהל הקוראים שלי (כלל לא) יש סיכוי לא רע שלא תצליחו לשרוד עד סוף המאמר ולכן החלטתי לחלק חלק מההקדשות והתודות כבר פה בהתחלה. אז תודה מיוחדת להוריי ואשתי שהביאוני עד הלום, להם ולילדיי היקרים שבזכותם יש טעם לחיי.

וכעת למאמר. המאמר מחולק לשלושה חלקים:

- 1. תיאור המערכת עצמה
- 2. חולשות וסקירת פרצות
- 3. התמודדות עם החולשות

בכל אחד משלושת החלקים האלו יופיעו שלושה נושאים אופקיים, כלומר:

- שמירת סיסמאות במערכת לטווח ארוך (נדון בכך בשלושה אופנים: גם כיצד זה עובד בתכלס, גם אלו
 חולשות ופרצות קיימות במנגנון הזה וגם כיצד מגינים מפני כך).
 - שמירה ושימוש מקומי בסיסמאות בזיכרון (ושוב לכל אורך שלושת הנושאים)
 - כיצד הזהות וההזדהות עוברים ברשת.

נתחיל מדברים על קצה הרלוונטי ונגיע עד ימינו אנו.

אז איך כל הסיפור הזה עובד? מה קורה בעצם כשאתם מתחברים למערכת חלונות? אתם מזינים את שם המשתמש והסיסמא... ומה אז?

האשים - גיבוב.

בסעיף זה נדון באופן שבו נוהגים לשמור ולאמת סיסמאות בעולם המחשבים - באמצעות גיבוב. אם העיקרון הזה מוכר וברור לכם, הרגישו בנוח לדלג הלאה לכותרת הבאה.

אחת הטעויות השכיחות שיכולים לבצע מפתחים היא שמירת מידע רגיש בצורה גלויה. למשל, לפתח אפליקציה רפואית עם משתמשים רשומים ולשמור את פרטי המשתמשים כמו המידע הרפואי הפרטי שלהם בצורה לא מוצפנת. כאשר גורם לא מורשה מצליח להגיע איכשהו אל מסד הנתונים, הוא מסוגל

לשלוף כמויות אדירות של מידע רגיש ומסווג ללא קושי. הפתרון הפשוט כדי להימנע מגניבה מעין זו הוא להצפין את המידע הרגיש.

באופן דומה, כדי שנוכל לאמת התחברות, לכאורה על הססמאות להיות שמורות במערכת היכן שהוא - כדי שאפשר יהיה לבצע השוואה בין הפרטים שמסר המשתמש המזדהה לאלו המקוריים שהוכנסו בפעם הראשונה. כאן, בסיסמאות, יש למתמטיקאים טריק נוסף, שונה מהצפנה. מאחר והמידע המבוקש הוא ברור, ידוע ונקודתי והלקוח/המשתמש גם מספק אותו בעצמו, אין צורך לשמור אותו בצורה כזו שנוכל ממש לקרוא אותו - עלינו רק לבדוק האם הנתונים שסיפק הלקוח הם אותם הנתונים שקבע הוא בעצמו בפעם הראשונה. מה כן עושים?

את המחרוזת של הסיסמא מעבירים תהליך מתמטי חד כיווני. בניגוד להצפנה אין כאן מפתח והתהליך לא ניתן לשחזור ופענוח. מאפיין נוסף של התהליך הוא שלא משנה מה אורך הקלט - תהא זו סיסמא באורך שמונה תווים או מחרוזת קובץ באורך של חמישים מגה-בייט - הפלט של הפונקציה המתמטית יהיה באורך זהה (כדי להשיג תוצאה זו משתמשים ב-"ריפוד" אבל לא נכנס לפרטים כרגע). התהליך הזה נקרא גיבוב, או בלע"ז 'האש' - HASH.

כך בערך זה נראה: בפתיחת חשבון חדש המשתמש מזין את שמו והסיסמא שלו. מאחורי הקלעים המערכת לוקחת את הסיסמא ומעבירה אותה בפונקציית גיבוב מסוימת. רק <u>תוצאת הגיבוב</u> נשמרת במסד הנתונים המקומי ולא הסיסמא עצמה. בזמן אימות גישה למערכת - הלקוח מזין שוב את הסיסמא שקבע בפתיחת החשבון, מתבצע שוב תהליך הגיבוב והמערכת משווה את המחרוזת שנוצרה זה עתה מול זו שקיימת כבר במסד הנתונים שלה. בצורה כזו הסיסמא עצמה אינה נשמרת במערכת לעולם בשום צורה ולמעשה גם נמצאת בשימוש בצורה גלויה בזמן הקצר ביותר האפשרי. אם פורץ הצליח להגיע למסד הנתונים (או כל איזור אחסון שמכיל את גיבובי הסיסמאות) - הוא לא יכול לעשות עם זה דבר.

כמעט...

אין לתוקף דרך להוציא את הסיסמא מתוך הגיבוב, אבל הוא כן יכול לנסות ליצור גיבובים מכל סיסמא אפשרית ולהשוות את התוצאות שלו עד שימצא את הסיסמא המתאימה - נרחיב על כל זה בחלק שדן בתקיפה (בחלק השני).

אלגוריתמי גיבוב במייקרוסופט

עכשיו, אחרי שדנו קצת בגיבובים בואו נדבר על איך מייקרוסופט עושים את זה. בסעיף זה נדון בשלושת הגיבובים הקיימים במערכות חלונות:

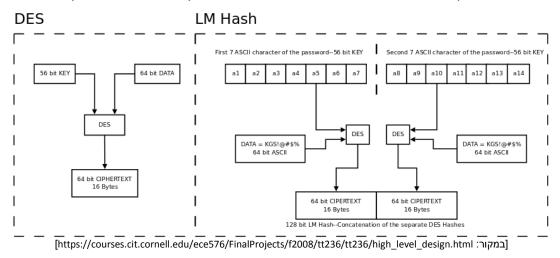
- גיבוב/הצפנה LM
 - NTLM גיבוב
- MS-CACHE גיבוב

:LM

נתחיל מההתחלה הכי רחוקה שעדיין רלוונטית: מערכות חלונות 98 ו-NT. במערכות אלו פיתחה מיקרוסופט מנגנון אימות שנקרא LAN Manager או בקיצור LM. מנגנון זה אינו מבצע ממש גיבוב במובן המלא משום שהוא משתמש בפונקציה שנעזרת במפתח הצפנה - זו הצפנה חד-כיוונית. ההצפנה היא מסוג DES והמפתח המשמש להצפנה הוא הסיסמא שלכם עצמה. ההצפנה מתבצעת על מחרוזת קבועה, מפורסמת וידועה: \$\$###.KGS

לפני ביצוע ההצפנה המערכת מחלקת את המחרוזת של הסיסמא לשני חלקים של שבעה תווים. (אם אתם יודעים חשבון בסיסי של כיתה ג' הצלחתם להסיק נכון שסיסמאות במערכות שקדמו לחלונות 2000 אינן תומכות בסיסמאות שארוכות מ-14 תווים). במידה ואחד החלקים אינו באורך שבעה תווים מלאים - המערכת משלימה את האורך החסר ו"מרפדת" אותו בתווי NULL.

בנוסף, חשוב לדעת כי המנגנון אינו תומך בתווים מיוחדים, כלומר הוא מוגבל ל-128 סוגי תווים .את שני החלקים השווים של שבעת התווים מעביר ה-LM לאותיות גדולות ורק אז מפעיל את פונקציית ההצפנה על המחרוזת הקבועה שהזכרנו קודם (מכל חלק נוצרת מחרוזת בת 16 תווים). לבסוף האלגוריתם פשוט מחבר את שני החלקים שנוצרו לכדי מחרוזת אחת בת 32 בתים, להלן תרשים אודות מנגנון זה:

לדוגמא, אם הסיסמא שלי היא "thisISmypass". המערכת תפרק את הסיסמא שלי לשני חלקים:

- thisISm החלק הראשון
 - ypass החלק השני

כל אחד משני החלקים משמש כמפתח והמחרוזת עוברת תהליך של הצפנה חד כיוונית -

- המילה thisISm הופכת ל-**D478C5B5AB58795A**
- המילה ypassXX הופכת ל-B7624FF226D45722
- והמחרוזת המלאה היא: D478C5B5AB58795AB7624FF226D45722

אתם יכולים לשחק עם הנושא <u>באתר הזה</u>

הערת צד: כאשר הסיסמא קצרה משמונה תווים, למעשה כל החלק השני ריק ומרופד בתווי NULL כך שהתוצאה תמיד תהיה: 0xAAD3B435B51404EE. באופן הזה ניתן לדעת במבט קצר על מחרוזת הגיבוב האם הסיסמא ארוכה משבעה תווים או אפילו ריקה לגמרי.

עד כאן לגבי שיטת הגיבוב של LM.

NTLM

מאז חלונות 2000 קיים סוג נוסף של גיבוב בשימוש על ידי ה-LAN Manager שלנו. שיטה זו נקראת NT (ה-NT מגיע מכך שמחלונות 2000 מיקרוסופט החלו לכנות את הטכנולוגיה שלה כ-NTLM (ה-NT מגיע מכך שמחלונות 2000 מיקרוסופט החלו לכנות את הטכנולוגיה שלה כ-MD4. (Technology). שיטה זו פשוטה למדי והיא משתמשת בפונקצית גיבוב ידועה ומוכרת בשם 32 תווים הסיסמא שלנו מוזנת כקלט לפונקציה הנ"ל ושבה אלינו כמחרוזת שונה לחלוטין באורך קבוע של 32 תווים ב-UNICODE. בשיטה זו ניתן להשתמש בסיסמא באורך של עד 127 תווים (מגבלה שקשורה לאורך הקלט בתיבת הזנת הסיסמא, מבחינה תכנותית אפשר ליצור סיסמאות ארוכות יותר). שימו לב שבשיטה זו ניתן גם להשתמש בכל התווים הנתמכים ב-UNICODE (כולל סיסמאות בעברית לדוגמא).

וקרברוס MSCACHE

השיטה השלישית והאחרונה שנדון בה אינה שונה במהותה משיטת ה-NTLM. שיטה זו פועלת בסביבות דומיין של מיקרוסופט. לאלו מכם שלא מכירים מדובר בסביבה "עסקית" של רשת מחשבי חלונות. הסביבה מאפשרת ניהול מסודר ומרוכז של המשתמשים ומשאבי הרשת כמו גם מדיניות ונהלים שיחולו ברמת המחשבים והמשתמשים. בסביבה "מתחם" שכזו קיים תמיד שרת מרכזי המשמש בין שאר תפקידיו גם כשרת לאימות הזדהות. ברשתות מיקרוסופט מבוססות דומיין החל מוינדוס 2000 והלאה מתבצע אימות בעזרת פרוטוקול שנקרא קרברוס. הפרוטקול משמש לזיהוי, אימות ולקבלת הרשאות בין

מערכות ולכן נדון בו מעט יותר בנושא האופקי השלישי של "שימוש בסיסמאות בפועל", כרגע אנחנו רוצים להתרכז באיך הנתונים נשמרים במערכת לאורך זמן.

מטמון

כפי שציינו ממש עכשיו האימות ברשתות ארגוניות מתבצע מול שרת מרכזי (שירות הקרברוס מופעל בדרך כלל על השרת המשמש כ-"Domain Controller" וברשתות גדולות קיימים אף מספר שרתים המשמשים לתפקיד זה), אבל מה קורה כאשר השרתים אינם זמינים? כדי שניתן יהיה להשתמש במחשב ובשירותים מרוחקים בכל זמן, מערכת חלונות מאפשר אימות מול "מטמון" / זמני - CACHE. השם של אימות זה נקרא בפשטות MS-CACHE והוא המשך של מנגנון ה-NTLM אותו כבר הזכרנו. מחרוזת הגיבוב של הסיסמא אותה יצרנו ב-MD4 בשיטת ה-NTLM עוברת תהליך נוסף. אל המחרוזת המשולבת עוברת הסיסמא מצורף שם המשתמש באותיות קטנות ללא שם המתחם (דומיין) והמחרוזת המשולבת עוברת דרך הפונקציה של MD4 פעם נוספת.

?אז איפה כל זה נשמר

כמובן וכאמור בהקדמה, כדי להצליח לאמת את בקשת ההזדהות, כל ההאשים האלו נשמרים בקבצי מערכת במקום כלשהו.

״הרישום״ של מיקרוסופט הידוע בכינויו Registry <u>נשמר במספר קבצי מערכת</u>. קובץ SAM שנמצא בנתיב הסטנדרטי הבא: C:\Windows\System32\Config מכיל את כל ההאשים משלושת הסוגים:

- LM ·
- NTLM •
- MS-CACHE •

במקרה של MS-CACHE הגיבובים השמורים מוצפנים באמצעות מפתח

כמו כן מדובר במטמון ולכן המערכת שומרת למעשה רק את הגיבובים של עשרת המשתמשים האחרונים שהזדהו.

גרסאות - תמיכה לאחור

שיטת NTLM משמשת במערכות מסוג חלונות 2000 ו-XP ובגרסאות השרתים המקבילות: 2000 ו-2003. חשוב לדעת אמנם, כי לצרכי תמיכה בשיטות ישנות, מערכות אלו תומכות כברירת מחדל בשיטת LM הישנה - כך שלמעשה הסיסמא נשמרת בשתי התצורות גם יחד.

החל מגרסת Windows Vista והלאה, מערכת חלונות אינה תומכת ב-LM כברירת מחדל, אולם ניתן לשנות זאת ולאפשר תמיכה גם באימות מסוג LM. ניתן לעשות זאת (עם כי זה לא מומלץ) ע"י שימוש ב-Group Policy.

סביבת מתחם (Microsoft Domain)

בסביבות מתחם של מיקרוסופט יש למעשה שני סוגי חשבונות משתמשים:

- בלע"ז. Active Directory בלע"ז.
- משתמשים וקבוצות מקומיים (הרגילים שקיימים בכל מערכת הפעלה של מיקרוסופט)

הססמאות של כל המשתמשים הרשתיים (משתמשי משתמשי משתמשים הרשתיים (משתמשי משתמשים הרשתיים (משתמשי מחוד ארבקובץ מרכזי בשם NTLM. הקובץ מצוי בכל שרת מסוג Domain-Controler שמשמש לאימות, אך פרטי המשתמשים המקומיים המוגדרים על עמדות הקצה עצמן עדיין שמורים מקומית בכל תחנה ותחנה.

איך התהליך מתרחש בפועל כאשר המחשב דלוק?

עכשיו אחרי שסיימנו את הנושא האופקי הראשון - איפה זה נשמר - בואו נדבר על איך הסיסמאות נשמרות בטווח הקצר ונעשה בהן שימוש מקומי (השלב הבא יהיה שימוש במרחב הרשת).

כאשר המחשב נדלק, מופעל רכיב בשם LSA, ראשי תיבות: LSA הרכיב אחראי בין החראי בין היתר גם על טעינת הגיבובים מאמצעי האחסון ושמירתם במיקום זמין בזיכרון. רכיב ה-LSA מריץ תהליך בשם LSASS, כלומר Local במערכת שאולי נתקלתם בו מספר פעמים ועכשיו גם תדעו מהו - תהליך בשם LSASS, כלומר LSASS אחראי על כל תהליכי האימות, בין אם מדובר בהזדהות במומית בכניסה למחשב, בגישה למשאבים שונים ברשת או בניסיונות גישה מרוחקים למשאבים במחשב הנוכחי (כמו קבצים ומדפסות).

כאשר מופיע מסך כניסה בעליית מערכת חלונות, מאחורי הקלעים תהליך בשם WINLOGON מציג את הבקשה להזנת משתמש וסיסמא. התהליך מעביר את הקלט של המשתמש אל תהליך ה-LSASS יחד עם הגדרה לחבילת האימות שבה יש להשתמש (קרברוס, LM, או NTLM). תהליך ה-LSASS מעביר את הנתונים שקיבל לקבצי DLL רלוונטיים לפי החבילה שמעבדים את הקלט ובמקרה שלנו משווים את התוצאה לתוכן שמופיע בקובץ ה-SAM ומחזירים תשובה אל תהליך ה-LSASS.

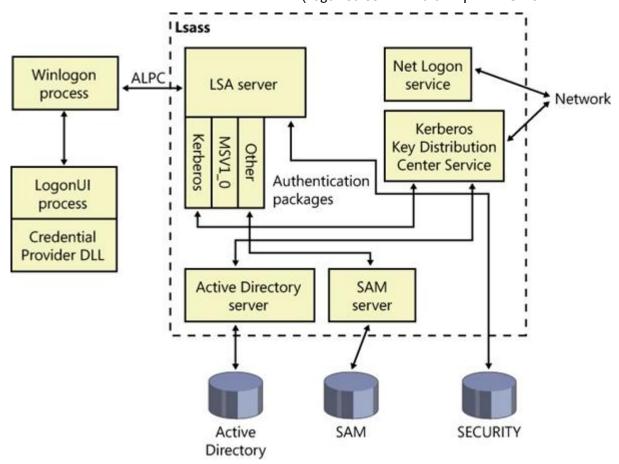
שיטות האימות בהן תומך תהליך ה-LSASS בהתקנה סטנדרטית הן:

- LM, NTLM (MSV_1.0) .1
 - Kerberos ticket .2
 - WDigest .3
- Terminal Services (TsPkg) .4
 - PKU2U .5
 - SCHANNEL .6

בכל תהליך הזדהות, LSASS פונה לחבילות האבטחה הרלוונטיות (קבצי DLL במערכת) ושומר אצלו את תוצאות האימות של השיטות הללו.

להלן תרשים של כלל הרכיבים המשתתפים בעת תהליך האימות האינטרקטיבי (כאשר המשתמש יושב מול המחשב פיזית ומקליד סיסמה ב-Logon Screen):

[https://www.microsoftpressstore.com/articles/article.aspx?p=2228450&seqNum=8 [מקור:

בסביבת דומיין כל גיבובי הסיסמאות נשמרים בשרת המרכזי של סביבת מיקרוסופט, Domain Controller בסביבת דומיין כל גיבובי הסיסמאות נשמרים בשרת גם הוא תהליך/שירות LSASS או בקיצור DC. מי שאחראי על תהליך האימות בשרת גם הוא תהליך/שירות

קישורים להרחבה בנושא:

תהליך הזדהות אינטראקטיבי במערכת:

https://msdn.microsoft.com/en-us/library/windows/desktop/aa376107(v=vs.85).aspx

המשך תהליכי הזדהות מבוססים על ההזדהות האינטראקטיבית הראשונה:

https://msdn.microsoft.com/en-us/library/windows/desktop/aa378779(v=vs.85).aspx

תהליך האימות מול חבילות האבטחה:

https://msdn.microsoft.com/en-us/library/windows/desktop/aa378338(v=vs.85).aspx

סיימנו לפרט את אופן השימוש הסטטי לטווח ארוך וכן את האחסון של הססמאות ופרטי ההזדהות כאשר המערכת רצה. עכשיו נתחיל לדבר על כיצד מועברות הזהויות בפעולות הדורשות תקשורת וגישה בין רכיבי רשת שונים.

שימוש ברשת

יש לא מעט שימושי רשת לפרטי ההזדהות של מיקרוסופט. ברשתות ביתיות אנחנו מכירים בעיקר את שיתוף הקבצים והמדפסות, אבל ברשתות ארגוניות לפרטי ההזדהות יש לא מעט תפקידים נוספים:

- הרצת פקודות מרוחקת RPC
- RDP/Terminal Services גישה גרפית מרוחקת
 - MSSQL Server כניסה למסדי נתונים מסוג
- (Registry) גישה מרוחקת למערכת הרישום של מיקרוסופט
- אימות לשירותי WEB בשרתי מיקרוסופט IIS (דוגמה לשימוש נפוץ: Sharepoint)
- Active Directory מערכות צד שלישי רבות שמתממשקות בפרוטוקול

התפקוד של כל הרשת מנוהל ממקום מרכזי אחד - זה הכוח (וגם החולשה) של רשתות דומיין.

איך מתבצע תהליך האימות?

האימות הבסיסי נכון לשיטות LM ו-NTLM הראשונות היה פשוט למדי. כדי לא להעביר את הסיסמא challenge-response הבא:

- 1. הלקוח (מבקש השירות) שולח בקשת נתונים לשרת ("השרת" בהקשר זה הוא הגדרה לוגית יכול להיות שמדובר במחשב, או שירות שפועל על אותו מחשב עצמו)
- 2. השרת מגיב באתגר הוא שולח מחרוזת נתונים רנדומלית (NONSE) ומבקש מהלקוח להצפין אותה.
 - 3. הלקוח מקבל את המחרוזת ומצפין אותה באמצעות הגיבוב של המשתמש הנוכחי שהזדהה.
 - 4. הלקוח שולח את המחרוזת המוצפנת יחד עם שם המשתמש של מבקש השירות.
 - השרת בודק האם קיים אצלו משתמש בשם זה ושולף את הגיבוב שקיים אצלו לפרוטוקול.
- 6. השרת משתמש בגיבוב ששלף כדי להצפין את מחרוזת ה-NONSE ששלח בעצמו ומשווה את התוצאה למחרוזת המוצפנת שקיבל מהלקוח.

- 7. במידה והתוצאות שוות, סימן שהלקוח מחזיק באותו גיבוב שהשרת מחזיק וכנראה מחזיק גם בסיסמא הנכונה הלקוח מקבל את התוכן שביקש.
 - 8. חבילת האבטחה יוצרת LOGON SESSION ומעבירה אותו לתהליך ה-8
 - 9. תהליך ה-LSA יוצר טוקן שמכיל **סוטו קיצור של סו LS**A

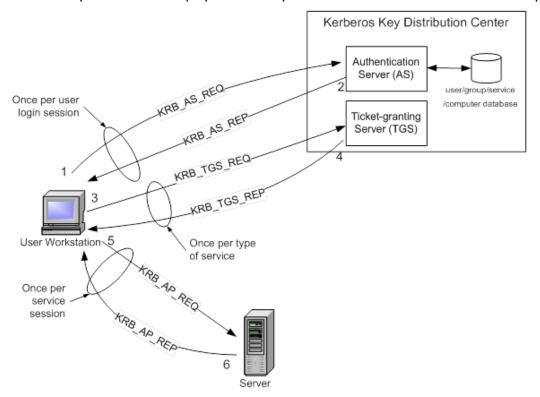
הפרוטוקול החדש יותר מסוג NTLMv2 מוסיף לתהליך הזה שלב אחד קטן בלבד ומאפשר ללקוח להוסיף Nonse משל עצמו, נדון בסיבות לכך בחלק השני שידון בפריצה.

בסביבת דומיין, העניינים מתנהלים קצת אחרת. הפרוטוקול הינו קרברוס. לא נכנס כאן לכל ההסברים של הפרוטוקול משום שזה כמעט מאמר בפני עצמו, רק אקצר ואומר שהפרוטוקול נשען על מספר דברים עקרוניים:

- אימות מול שרת מרכזי שמכיל את פרטי ההזדהות של כל המשתמשים ברשת.
 - שימוש בטיקטים בכל תהליך האימות וההתקשורת לאחר ההזדהות
 - שימוש בחתימות זמן •

תהליך ההזדהות בשלבים:

להלן ציור אשר ממחיש את הצורה שבה עוברת בקשת שירות בין לקוח לשרת בשיטת קרברוס

דוגמאות לשימושים נוספים

קיימים עוד שימושים רבים בשיטות אימות אלו מעבר לשימוש ה"קלאסי" ברשתות מקומיות. מפאת קוצר היריעה (כל נושא הינו פוטנציאל למאמר בסגר גודל של המאמר הנ"ל) לא אפרט על נושאים אלו, אך אתן כותרות וקישורים לשם ההבנה והרחבה למתעניינים:

• אופן פעולה NTLM בגישה לשירותי •

https://en.wikipedia.org/wiki/Integrated_Windows_Authentication

http://www.innovation.ch/personal/ronald/ntlm.html

https://technet.microsoft.com/en-us/library/cc778868(v=ws.10).aspx

• הזדהות בפרוטוקול RDP, אופן פעולה:

 $\frac{\text{http://download.microsoft.com/download/9/5/E/95EF66AF-9026-4BB0-A41D-A4F81802D92C/[MS-RDPBCGR].pdf}{\text{MS-RDPBCGR].pdf}}$

כאמור, אלו שתי דוגמאות קיימות, אך יש עוד מספר לא קטן של מנגנונים במערכת ההפעלה (ואף במערכות נוספות) אשר עושות שימוש במנגנוני אימות אלו.

כאן סיימנו את הנושא "האנכי" הראשון. ?ועכשיו הגענו לחלק המעניין - אז איך שוברים את כל התהליכים האלו

שלב האחסון לטווח ארוך

אם יש לנו גישה כלשהי למערכת הקבצים כאשר המערכת כבויה, ניתן לשלוף בקלות את הגיבובים מתוך קובץ ה-SAM המרכזי. בהינתן הרשאות ניהול מקומיות על מערכת ניתן לשחרר את הנעילה של קובץ ה-SAM המרכזי גם בזמן שהמערכת עובדת ולשלוף את הגיבובים. כאמור, סוגי הגיבובים הנשמרים תלויים במערכת ובסביבת הרשת בה היא נמצאת. אבל מה הם עוזרים לנו אם אין אפשרות לבצע פעולה חוזרת הפוכה של תהליך הגיבוב או ההצפנה (במקרה של LM) ולהוציא את הסיסמא?

כדי לקבל את הסיסמא שיצרה את הגיבוב הדרך היחידה המוכרת כיום היא ליצור את כל הגיבובים האפשריים ולהשוות אותם לגיבוב ששלפנו מתוך המערכת. שיטה זו עשויה להיות איטית למדי ונדבר קצת על האופנים השונים של ניצולה.

הדרך הראשונה לתקוף סיסמאות ובמקרה הזה גם גיבובים הוא לנסות סיסמאות קלות לניחוש:

- 1. מבוסס מילון שימוש בסיסמאות נפוצות כמו "123456" וכדו'
- 2. מבוסס מידע אישי תאריך לידה, מספר זהות, מספר טלפון, שמות ילדים וכדו'
- ניסוי כל הסיסמאות האפשריות על בסיס טווח תווים הגיוני (למשל אותיות קטנות בלבד או שילוב של אותיות קטנות ומספרים בלבד)

הדרך השנייה היא ניסוי כל הסיסמאות האפשריות ללא שום מגבלה או צמצום טווח האפשרויות.

הערה: שימו לב שהתיאוריה אומרת שקשה למצוא שתי מחרוזות שיצרו את אותו הגיבוב, אך בפועל הדבר אפשרי. כמות האפשרויות שמכסה מחרוזת התוצאה של גיבוב NTLM לדוגמא היא 16 בחזקת 32 (מחרוזת באורך 32 תווים כשבכל תו יש 16 אפשרויות - תו הקסדצימאלי כלשהי), שזה בעצם 2 בחזקת 128 אפשרויות. בעוד כמות הסיסמאות האפשרית מצד המשתמש היא לפחות 256 בחזקת 128 (אם ניקח רק את תווי ווASCI בלי להתחייחס לכל ה-UNICODE), שזה בעצם 2 בחזקת 2,048 (לומר יש לפחות 2 בחזקת 1920 אפשרויות שהן בוודאות גמורה כפולות של מחרוזות אחרות. מחקר מעניין שנעשה הציג "התנגשויות" שכאלה בתהליך גיבוב מסוג MD5. ניתן לקרוא על כך במאמר הבא:

https://eprint.iacr.org/2013/170.pdf

פיצוח גיבובי LM

כפי שחלקכם כבר הבין לבד, את הגיבובים שנשמרים בשיטת LM ניתן לפצח די בקלות.

מדובר בסיסמאות מוגבלות למדי בטווח התווים האפשרי ובנוסף, לפני ביצוע הגיבוב מתבצעת העברה לאותיות גדולות. כלומר שטווח כל הסיסמאות האפשריות שלנו בסך הכול מגיע **לסדר גודל של 64**

בחזקת 14 ובוודאי שזה גם מקל על פיצוח מבוסס מילון או מידע אישי. מעבר לכך, הסיסמא אינה באמת בחזקת 14 תווים אלא שני חלקים של שבע, מה שאומר שאם נפצח את כל הסיסמאות האפשריות המורכבות מאותיות גדולות מספרים ותווים מיוחדים באורך של שבעה תווים בלבד - נוכל לפתוח כל גיבוב של LM.

עדיין מדובר בלא מעט זמן עבודת עיבוד ומיד נדון בשיטה לקיצור התהליך הזה, אבל קודם בואו נדבר על הגיבובים האחרים.

פיצוח גיבובי NTLM

שיטת NTLM כבר קשה יותר לפיצוח, מדובר בטווח תווים גדול יותר משמעותית ואורך סיסמא כמעט לא מוגבל. למעשה ההגבלה של שיטת הגיבוב עצמה קצרה יותר מכמות הסיסמאות האפשרויות בשיטת NTLM (כפי שהוזכר בהערה). עדיין, גם במקרה זה, השימוש במילונים ובמידע אישי עובד לא מעט פעמים ומחזיר אותנו אל הבעיה האמיתית שהיא בחירת סיסמאות נכונה מצד המשתמשים/המערכת. גם בתקיפה בזמן אמת של גיבובי NTLM החישוב עצמו של האלגורתים אורך מעט יותר זמן ולמעשה מאט משמעותית את קצב התקיפה. שוב, כדי להתמודד עם בעיות אלה מיד נדון בשיטה לפיצוח גיבובים שבה לא נעשה חישוב בזמן אמת.

סוג הגיבוב השלישי שדיברנו עליו הוא... גיבובי סביבת דומיין זמניים שנקראים גם MS-CACHE. כדי לדון בנסיונות הפריצה לגיבוב הזה הגיע הזמן לדבר קצת על SALT ועל פיצוח בשיטה של עיבוד מוקדם.

פיצוח גיבובים לא מקוון ועיבוד מוקדם

רמת הביצוע של תקיפה בסגנון של ניסיון סיסמאות אפשריות משתנה בהתאם לסוג הגיבוב אותו מנסים לתקוף, בכלי התקיפה שבו משתמשים, באיכות הסיסמא ובמחשב (או מחשבים) שבאמצעותם מתבצעת שיטת הפיצוח. (תודו שאתם מתים על העברית שלי).

בכל המקרים אם נוכל לבצע את התקיפה מול מחרוזת הגיבוב עצמה ולא מול מערכת חיה יהיה לנו הרבה יותר קל. חישוב והשוואת מחרוזות היא פעולה קלה בהרבה מאשר התחברות לשרת לוגי כלשהי וציפייה לתגובה. מלבד זאת קיימות הגנות שמונעות ניסיונות התחברות חוזרים ונשנים. לכן, לאחר שהשגנו את מחרוזת הגיבוב מקובץ ה-SAM, נרצה לייבא אותה אל מחשב או רשת מחשבים שתבצע בשבילנו את עבודת החישוב באופן "לא מקוון" - כלומר ללא ניסיון ממשי להתחבר למערכת.

המהירויות הסטנדרטיות נעות בין נסיונות של כמאה אלף סיסמאות לשנייה ועד כ-600 מיליון סיסמאות לשנייה על מחשב בודד עם הכלים הנכונים:

http://blog.distracted.nl/2009/05/entibr-ntlm-password-brute-forcer.html

שימוש בשיטת פיצוח סיסמאות מבוזרת יכולה לקחת אותנו קדימה לפי כמות המחשבים, כלומר גודל האוניברסיטה שהשתלטתם עליה או גודל הבוטנט שהצלחתם ליצר לעצמכם באמצעים חוקיים כאלו ואחרים - ועשוי להגיע עד קצבים מטורפים של כמה מאות בליוני סיסמאות לשנייה.

אם ניקח את שיטת הגיבוב הישנה ביותר הקיימת היום - LM וננסה לתקוף מחשב שהרגע השגנו גישה לגיבובים שלו מדובר ב**כחצי שעת** עבודה מפרכת בקצב הזוי של **300 מיליון סיסמאות לשנייה** כדי לעבור על כל האופציות ההגיוניות (26 אותיות גדולות + 10 ספרות + כ-14 תווים מיוחדים בשימוש סטנדרטי) לא רע, אבל לא תמיד יש לנו חצי שעה לבזבז וברוב המקרים אין לנו כוח עיבוד מספק בשביל הקצב הנזכר.

ניקח את שיטת NTLM החדשה לדוגמא (תזכורת: LM מופיע רק במערכות XP ומטה) - מדובר בלא מעט זמן, שימוש בסיסמא המורכבת משמונה תווים עם שילוב של אותיות מספרים ותווים מיוחד מביא אותנו לכ-76 בחזקת 8 אפשרויות. גם בקצב המטורף של 300 מיליון סיסמות בשנייה ללא עצירה אנחנו מדברים כאן על כחודש וחצי חישוב.

כדי להתמודד עם הבעיה הזו, במקום לפרוץ את הסיסמאות בזמן התקיפה, אנחנו פורצים אותן לפני.

מה?! איך פורצים סיסמאות לפני שהשגנו את הגיבובים?! פשוט מאד - הפרוטוקול קבוע. אם נבצע עיבוד של כל הסיסמאות האפשריות ונשמור אותן כטקסט קריא, נוכל בקלות בזמן תקיפה להשוות את הגיבוב ששלפנו מהמערכת של הקרבן למסד הנתונים האדיר שלנו עם כל הסיסמאות האפשרויות ונבדוק מה הסיסמא שיוצרת את הגיבוב הרלוונטי. השיטה הזו נקראת "עיבוד מקדים" - Precompiled password השיטה למעשה ממירה זמן בנפח אחסון. במקום לבזבז זמן בניסיון תקיפה, אנחנו משתמשים בכל הזמן שעומד לרשותנו ומאחסנים את התוצאות - הרבה מאד נפח אחסון אבל חוסך זמן בעת הצורך.

כאשר משווים את הפרס של יכולת שליפת סיסמאות בקלות מכל מערכת מיקרוסופטית קיימת - מדובר בהשקעה משתלמת. אפשר להשקיע חודש וחצי ואפילו שנה כדי לכסות יותר ויותר אפשרויות.

למעשה כדי להוכיח את הנקודה הזו והחולשה של הפרוטוקול יש לא מעט שירותים באינטרנט שמחזיקים מאגרים כאלו ומאפשרים שירות בחינם ובתשלום. הנה כמה לדוגמא:

http://www.hashkiller.co.uk/ntlm-decrypter.aspx

http://www.onlinehashcrack.com/list-cracked-hash.php?h=ntlm

https://crackstation.net

בנוסף, קיימות גם קהילות שמשתפות פעולה בהרחבת הטבלאות הקיימות.

אתם יכולים לדמיין באיזה נפחי אחסון אסטרונומיים מדובר וכדי להתגבר על בעיית נפח האחסון משתמשים בשיטה שנקראת "טבלאות קשת בענן" (או בלע"ז: Rainbow Tables). ההסבר על אופן הפעולה הוא מחוץ למסגרת של מאמר זה ואתם מוזמנים לפנות לכאן ולכאן כדי להבין איך זה עובד. אפשרות העיבוד המקדים מעמידה את כל שיטת השימוש בגיבובים בסכנה וכדי להימנע מתקיפה זו עושים שינוי קטן בתהליך ההזדהות שנקרא המלחה - מלשון מלח (Salt) ©.

הבעיה שהמלחה באה לפתור היא שייצוג הגיבובים זהה בכל המערכות בעולם בכל המצבים ולכן יש לנו אפשרות לבצע חישוב מקדים בידיעה שהמערכת הנתקפת תשתמש באותה שיטה בדיוק אותה אנו מכירים. כדי להימנע מהייצוג הקבוע מוסיפים אלמנט רנדומלי שכתוקפים לא נוכל לצפות אותו מראש.

תאוריה - המלחה

בזמן שמירת הגיבוב הראשונית המערכת מייצרת מחרוזת אקראית קצרה שנקראת SALT ומוסיפה אותה לסיסמא בתהליך הגיבוב. המערכת שומרת גם את המלח וגם את הגיבוב הסופי באותו מקום. כאשר משתמש מבקש להזדהות המערכת שולפת את "המלח" מתוך האחסון ומבצעת את תהליך הגיבוב עם אותו "מלח". כל מערכת מייצרת מלח משלה ולכן כתוקפים אנחנו לא יכולים לצפות מראש את הפרוטוקול ולהשתמש בשיטה של עיבוד מקדים.

זה בדיוק מה שקורה עם שמירת הגיבובים של משתמשי דומיין בשיטת MSCACHE. כמו שהזכרנו בחלק הראשון - MSCACHE הוא למעשה גיבוב בשיטת NTLM שחיברו אליו שם משתמש והריצו את תהליך הגיבוב פעם נוספת. השיטה הזו מכריחה אותנו כתוקפים לבצע את הפיצוח בזמן אמת רק לאחר שהשגנו את "המלח" שהוא שם המשתמש.

נניח ופרצתי למחשב בסביבת דומיין וקיבלתי את ה-Hash-ים של פרטי חשבונות מסוימים, את LM ו-MS-CACHE אני יכול לחפש בקלות בטבלאות מוכנות מראש. את הגיבובים של MS-CACHE אני צריך לקחת יחד עם שם המשתמש ולבצע תקיפה בזמן אמת. הבחור הנורווגי הנחמד הזה יעשה לכם עבודה מהירה יותר עם הפריצה הזו, אבל עדיין זה עשוי לקחת המון המון זמן... אז מה עושים? עזבו אתכם שטויות, למה לשבור את הראש על גיבובים שנשמרים בדיסק כאשר הסיסמא נשמרת באופן גלוי...

שלב האחסון בזיכרון

לצערנו (או לשמחתנו), בשלב האחסון בזיכרון יש מעט מאד הגנות.

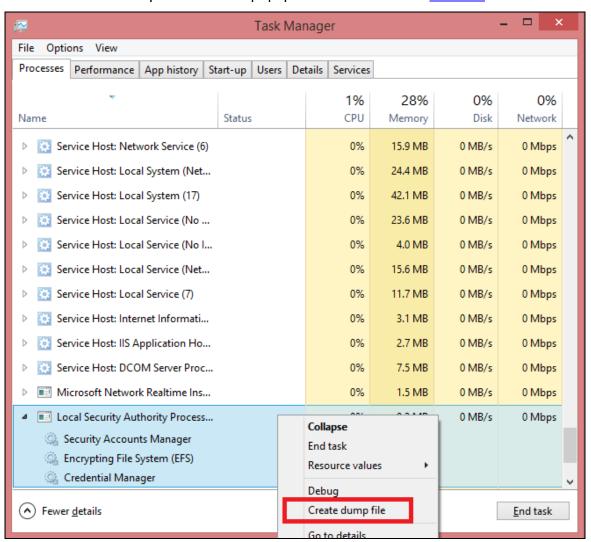
החלק שמעניין אותנו בסיפור הזה הוא שמופיעים גם פרטי אימות זמניים של משתמשים שהתחברו מרחוק מה שמעלה את הסיכויים למצוא פרטי הזדהות של משתמשים לא מקומיים לשרת/תחנת קצה שנפרצה. דוגמא בולטת לכך היא יכולת לשלוף סיסמאות גם של חיבורי RDP מסוג שירותי טרמינל - שירות החיבור המרוחק של מיקרוסופט שמנהלי מערכת עושים בו שימוש רב. בנוסף, נעשה שימוש

בחבילת אבטחה של Web Digest, זהו רכיב אימות שמשמש להזדהות מול שרתי ווב בצורה מתוחכמת יותר מאימות ווב בסיסי. העניין הוא שחבילה זו זקוקה למחרוזת המשתמש והסיסמא עצמם כדי ליצור את תהליך ההזדהות ולכן שומרת בזיכרון את הסיסמא של המשתמש בצורה גלויה לגמרי...

הגישה לזיכרון של תהליך ה-LSASS מצריכה אמנם הרשאות ניהול מקומיות בזמן ריצה (בניגוד לגישה ישירה למערכת הקבצים), מצד שני רוב הפעמים נדרשת גישה בהרשאות ניהול מקומיות - או גישה פיזית כזו שמאפשרת השגת הרשאות ניהול מקומיות במהירות.

כלים מוכרים שמבצעים בשבילכם את התקיפה ומחלצים את המחרוזות הרלוונטיות: <u>WCE</u> ו-<u>Mimikatz.</u> גרסה עדכנית של <u>Mimikatz</u> גם מאפשרת שליפה מתוך קובץ DUMP של תהליך ה-LSASS.

ויש לא מעט כלים נוספים שמאפשרים לבצע - לדוגמא בפוסט הזה.

חלק מעניין ומשמעותי נוסף בשלב השימוש בזיכרון זו היכולת לשלוף נתוני קרברוס שמאפשרים התחזות לכל משתמש ברשת - ניתן לראות טבלה מסכמת של בנג'מין "דלפי" <u>בעמוד הזה</u>.

שלב השימוש ברשת

בשלב הזה נתייחס לשני סוגי פרצות:

- 1. השגת מידע רגיש גיבובים וסיסמאות
 - 2. גישה ממשית למשאבי רשת

אין לכם עדיין גישה לאף תחנה ברשת ואתם סתם יושבים על הכבל. מה אפשר לעשות? שני הדברים הפשוטים ביותר להבנה וביצוע בשלב זה הם חיקוי של תהליך האימות ונסיונות פריצה של שיחות אימות שעוברות ברשת.

חיקוי תהליך האימות

Pass The Hash - העברת גיבובים

בחלק של "איך זה עובד" הסברנו שלמעשה בפרוטוקול NTLM לא נעשה שימוש מתמיד במשתמש ובסיסמא. בזמן האימות הראשוני המערכת מייצרת גיבוב מסוג NTLM ומשתמשת בו כדי לאמת את זהותה מול מערכות ושירותים שונים. לפי זה, כדי לבצע אימות מול שירותים שונים ברשת אנחנו צריכים רק את הגיבוב ולא את הסיסמא בכלל. בשילוב עם המתקפות משלב האחסון הסטטי והאחסון בזיכרון אנחנו בהחלט יכולים למצוא את גיבוב הסיסמא של המשתמש. בשלב הזה נוכל לבצע אימות מול כל משאב ברשת שהמשתמש שגילינו את הגיבוב שלו מורשה לגשת אליו.

נניח לדוגמא כי בוב מתחבר למחשב באמצעות הסיסמא שלו. הסיסמא מועברת לתהליך ה-LSASS. תהליך ה-LSASS מעביר את המשתמש והסיסמא לכל החבילות שהוא תומך בהן ביניהן MSV1_0 תהליך ה-LSASS מחזיק את הנתונים MSV1_0 מייצר גיבוב מסוג LM ו-NTLM ומעביר אותו בחזרה ל-LSASS ,LSASS מחזיק את הנתונים בזיכרון. בניסיון גישה לתיקיית שיתוף במחשב מרוחק המערכת פונה למחשב המרוחק ומקבל אתגר מסוג LSASS והדבוב ומשתמש בהם כדי לענות לאתגר ה-NTLM במידה וקיים במערכת המרוחקת משתמש עם גיבוב זהה, המערכת המרוחקת תאשר את השימוש

הערת צד: שימו לב ששיטה זו תעבוד רק במקרה שהמשתמש קיים במערכת המרוחקת או באחסון לטווח ארוך במערכת הקבצים, בתוך קובץ ה-SAM (משתמש מקומי), או באחסון בזיכרון (משתמש שהתחבר למערכת לאחרונה).

כפי שציינו כבר ברשתות ארגוניות התקשורת בין המחשבים מתנהלת בפרוטקול קרברוס ולא בשיטת NTLM. בשיטת קרברוס נעשה שימוש בכרטיסים ולא בגיבוב של המשתמש ושיטה זו של העברת הגיבוב NTLM) לא תעבוד. מה שחשוב ומעניין לדעת פה הוא שניתן להגיד למחשב המרוחק כי איננו תומכים בקרברוס ולדרוש ממנה בעצם מעבר (ירידה) לשיטת NTLM הבטוחה פחות. אחת הדרכים הפשוטות

לעשות זאת היא פנייה למחשב המרוחק באמצעות כתובת ה-IP שלו. בצורה זו נעשה שימוש אוטומטי בשיטת NTLM.

דוגמאות למתקפות שניתן לבצע בשלב זה:

המשותף לחלק מן התקיפות הללו נמצא בתהליך התקשורת שלאחר ההזדהות. תהליך ההזדהות ברשת כולל תהליך של אימות "מבקש השירות", אבל לאחר האימות התקשורת מתבצעת באופן "פשוט" ללא שימוש בהצפנה שנקבעה בשלב ההזדהות (כמו בפרוטוקול SSL לדוגמא). בעקבות זאת, אם צלחנו את תהליך האימות בצורה כלשהי נוכל להתחבר אל השרת ללא קושי. לאלו מכם בעלי רקע במערכות ווב, הדבר דומה מאד לגניבת מפתח השיחה או העוגיה של המשתמש. (Cookie or Session ID).

מאפיין נוסף הוא היכולת שלנו כתוקפים לתפוס תקשורת שמכילה גם את האתגר (NONSE) וגם את האפיין נוסף הוא היכולת שלנו כתוקפים לתפוס NTLM המוכר לנו) ואז אפשר לבצע מתקפת ראש בקיר ולנסות את שובה המוצפנת של הלקוח (בפרוטוקול NTLM המוכר לנו) ואז אפשר להצפנת האתגר (NONSE).

SMB Reflection

הבסיס לתקיפה זו הוא שהקרבן שלנו משמש בו זמנית גם כשרת וגם כלקוח במקביל. בפועל פונים לשרת ומבקשים לקבל גישה למשאבים, כאשר השרת מבקש להזדהות אנחנו **משקפים** לו את האתגר שלו עצמו. "השרת" עונה לנו כלקוח על האתגר שלו עצמו ועכשיו יש לנו תשובה בשבילו.

אתם בטח שואלים את עצמכם למה שהשרת יסכים להיות הלקוח שלנו פתאום? אז ככה - שכתוקפים אנחנו מחכים לבקשה ברשת ממחשב כלשהו לגישה בתצורת NTLM. ברגע שאנחנו מזהים בקשה שלא נענית אנחנו מתחזים למחשב שאמור לתת את השירות. עכשיו מתבצע תהליך אימות כפול במקביל, שנינו משמשים בו זמנית גם כשרת וגם כלקוח. המחשב של הקרבן מנסה לקבל מאיתנו שירות (שלמעשה אנחנו רק מתחזים ולא באמת מסוגלים לספק לו) אנחנו כתוקפים מבצעים במקביל תהליך אימות אל המחשב המרוחק שביקש בעצמו לתקשר איתנו.

- 1. הקרבן (כלקוח) שולח בקשת שירות ואינו מקבל תשובה.
 - 2. התוקף (כשרת) עונה סבבה, אבל רק רגע...
 - 3. התוקף (כלקוח) שולח בקשת שירות לקרבן
 - 4. הקרבן (כשרת) שולח אתגר הזדהות (NTLM).
 - 5. התוקף (כשרת) שולח את אותו אתגר לקרבן (כלקוח).
 - 6. הקרבן (כלקוח) עונה לאתגר ששלח התוקף.
- 7. התוקף (כלקוח) שולח את התשובה שקיבל מהקרבן (כלקוח) אל הקרבן (כשרת) בערוץ השני.

בלי שאנחנו יודעים את הסיסמא ובלי שאנחנו יודעים את הגיבוב. פשוט משקפים בחזרה לקרבן את אותו אתגר אימות ששלח לנו ונותנים לו לענות על דרישת ההזדהות של עצמו בשבילנו.

SMB Relay

בשנת 2001, אחד מחברי קבוצת ההאקינג Cult of The Dead Cow בשם Sir Dystic פרסם כלי ומסמך המפרט אודות שיטת תקיפה בשם SMB Relay. המתקפה נועדה לגשת למשאבי רשת על שרת מרוחק באמצעות תקיפת MITM. התוקף דואג לתווך מצב של התחברות בין לקוח לשרת ואז מתחזה ללקוח ו"ממשיר" השיחה בעצמו.

התוקף גורם למשתמש לגשת אל המחשב שלו בבקשת SMB (שיתוף קבצים) באמצעות מייל או דף SMB מעביר כלשהו. ברגע שהמשתמש הקרבן מנסה להתחבר אל המחשב של התוקף באמצעות SMB, התוקף מעביר (Relay) את הבקשה אל השרת הרצוי ומציב עצמו בתווך התקשורת בין SMB Client להעביר את התקשורת בין הצדדים - כמו בכל מתקפת MITM קלאסית - עד לקבלת הרשאה ואז להישאר מחובר לשרת תוך התחזות למשתמש המורשה (אותו עיקרון של בעיית "גניבת קוקי" שהזכרנו במקתפת ה-Reflection SMB. כמו כן, הכלי מחלץ מנתוני התקשורת את המחרוזת המוצפנת מה-NONSE שנשלח על-ידי הלקוח. את המחרוזת המוצפנת (אל תבלבלו בינה לבין גיבוב רגיל) ניתן לנסות לפצח באופן לא מקוון באמצעות מספר כלים. למידע נוסף אודות מתקפה זו ניתן לקרוא:

http://www.xfocus.net/articles/200305/smbrelay.html https://en.wikipedia.org/wiki/SMBRelay

Responder

אגב חילוץ נתוני תקשורת ופיצוח אתגרי NTLM לקבלת סיסמא מהסעיף הקודם, אי אפשר להתעלם מכלי התקיפה החמוד הזה. Responder יושב על הרשת בשקט יחסי ומנסה למשוך אליו תקשורת מסוג NS-NBT, LLMNR או MDNS שאינה מקבלת מענה, הוא מסוגל להתחזות לשירותים שונים כמו SQL ,FTP ועוד ולחכות שהקרבן פשוט ישלח אליו את הסיסמאות. ברשתות מתחם כפי שכבר הסברנו האימות ברשת מתבצע באמצעות קרברוס שלא מאפשר פיצוח של תשובת האתגר בפשטות כמו NTLM.

ריספונדר מאזין לרשת ולבקשות שונות, הוא מכריח את הלקוח/קרבן להתחבר אליו ישירות דרך כתובת ה-P. מסיבה לא ברורה, מערכות מיקרוסופט משנמכות לאימות מסוג NTLM במקום קרברוס כאשר הן פונות לשירותי רשת באמצעות כתובת IP (כנראה מתוך הנחה שמחשבים במתחם מיקרוסופט יחזיקו שם מחשב נורמאלי בפרוטקול NBNS או DNS). ברגע שהלקוח מוכן לעבוד ב-NTLM, שוב אנחנו שולחים לו אתגר ואת התשובה מנסים לפצח תוך שימוש בכל שיטות ניחוש הסיסמאות המוכרות לנו.

SMB Replay

בשנת 2010 שני חוקרי אבטחה בשם Hernan Ochoa ו-Agustin Azubel מחברת AmpliaSecurity פרסמו במסגרת הכנס BlackHat הרצאה על מחקר שעשו אודות מתקפות שונות בפרוטוקול SMB של חברת מיקרוסופט וספציפית על כשלים במימוש ה-NTLM. במסגרת המחקר שלהם הציגו כשל ספציפי במנגנון הרנדומיזציה שנכתב לטובת ייצור ה-Nonce. הבעיה היא שתוך מספר בקשות עשוי לחזור שימוש באותו ה-NONSE.

במתקפה זו על התוקף לצותת לתקשורת ולאסוף ממנה כמה שיותר זוגות של ה-Challenge וה-Response שנשלחו בין הלקוח לבין השרת. לאחר מכן יוזם התוקף מספר תהליכי הזדהות בעצמו אל השרת עד אשר מתקבל אתגר זהה לזה שחילצנו בזמן ההסנפה. על Challenge כזה התוקף כבר יודע לענות, הוא מחזיק תשובה שלו שמורה משלב ההאזנה.

לקריאה מלאה של המאמר הנ"ל, המפרט מעבר למתקפה זו מתקפות רבות על הפרוטוקול, ניתן לקרוא בקישור הבא:

http://www.ampliasecurity.com/research/NTLMWeakNonce-bh2010-usa-ampliasecurity.pdf
שילוב של תקיפות אלו עם מתקפה כגון NBNS Spoofing יכול להיות קטלני. מאמר המפרט על אופן
התקיפה הנ"ל פורסם בגיליון ה-32 של המגזין על-ידי אפיק קסטיאל וניתן לקרוא עליה בקישור הבא:

http://www.digitalwhisper.co.il/files/Zines/0x20/DW32-1-NBNSSpoofing.pdf

קיימת מתקפה נוספת בשם Pass The Ticket עליה לא ארחיב במאמר זה, אך היא מעניינת ביותר ומומלץ לקרוא עליה בקישור זה:

http://blog.gentilkiwi.com/securite/mimikatz/pass-the-ticket-kerberos

מעין סיכום לנושא ה-SMB

רעיון האימות של NTLM מתבסס על ידיעת האתגר שנשלח מהמחשב המרוחק וידיעת הסיסמא שמשמשת ליצירת הגיבוב. בפועל, הגיבוב מספיק לנו ובהאזנה לרשת נוכל לראות אתגרי NTLM עוברים גלויים וחוזרים מוצפנים. ניתן לקחת את האתגר ולבצע ניסיונות פיצוח בשיטות ניחוש הסיסמאות השונות (ידע מוקדם, מילון ומתקפת ראש בקיר). חישוב הגיבוב של סיסמא אפשרות + הצפנה באמצעות האתגר ואז השוואת התוצאה לאתגר המוצפן שזיהינו ברשת.

אך גם בלי שנצטרך לבצע MITM ו/או האזנה מלאה לרשת ניתן לבצע ניסיונות לפיצוח סיסמאות. כמו שתיארנו בחלק הקודם של SMB Reflection - ניתן לחכות ל-"בקשה יתומה" לשירות NTLM ואז להתחזות לתחנה שמעניקה את השירות ולהגיש אתגר חוזר. המחשב שמבקש את השירות יחזיר לנו את האתגר המוצפן. עכשיו יש לנו את המחרוזת הרנדומאלית של האתגר וגם את האתגר שמוצפן בעזרת הגיבוב. שוב, ניתן לבצע ניסיונות פיצוח אופליין בלא "להרעיש" ברשת.

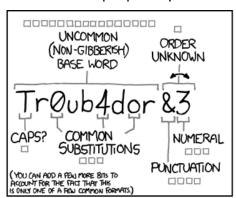

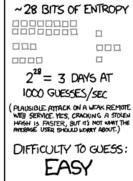
סיכום נושא תקיפה

עד כאן דיברנו על שיטות התקיפה השונות, נגענו בלא מעט שיטות, אך קיימות עוד הרבה. עם זאת, נעצור כאן על מנת להתחיל לדבר על החלק השלישי - אם וכיצד ניתן בכל זאת לאבטח את הרשת שלנו מפני מתקפות אלו?

שיטות הגנה

עד כה דיברנו על הנושא בכלליות והצגנו את הנושא מנקודת מבטו של התוקף, כעת נשנה את זווית הבחינה שלנו ונראה כיצד מנהל רשת וצוות ה-IT יכולים למנוע או להקשות על מתקפות כגון אלו להתממש. מלבד חילוץ הסיסמאות במרד ClearText בעזרת כלים כגון Mimikatz אשר דורשים גישה ישירת לזיכרון של התהליך, או שימוש ישיר בשיטות-PassTheHash / PassTheTicket, מלבד אלו, על מנת להשיג את הסיסמאות המקוריות של המשתמש עלינו לנסות לשבור אותם בעזרת ניחוש. גם אם יש וגם אם אין Salt, הסיכויים שלנו להצליח במשימה זו תלויים ישירות בחוזק של הסיסמה, ועל כן שימוש בסיסמאות חזקות (הגדרה לא פשוטה כל כך) בהחלט משפר את הסיכויים שלנו בתור משתמש. ישנן לא מעט המלצות על שימוש נכון בסיסמאות, לא ארחיב עליהן כאן, אולם יש מספר קונספטים שחשוב לזכור אותם. השתמשו תמיד בסיסמאות שקל לזכור אך קשה לנחש, דוגמא טובה לכך יש בקומיקס המוכר הבא:

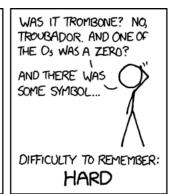
~ 44 BITS OF ENTROPY

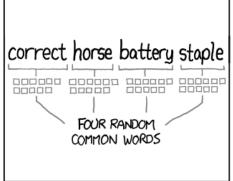
2⁴⁴=550 YEARS AT 1000 GUESSES/SEC

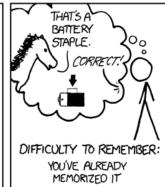
DIFFICULTY TO GUESS:

HARD

0000000000

THROUGH 20 YEARS OF EFFORT, WE'VE SUCCESSFULLY TRAINED EVERYONE TO USE PASSWORDS THAT ARE HARD FOR HUMANS TO REMEMBER, BUT EASY FOR COMPUTERS TO GUESS.

[https://xkcd.com/936 :במקור]

זו נקודה משמעותית מאד בעיניי שפותרת חלק נכבד מהבעיות עם סיסמאות בכלל. מעבר לכך, כדאי לחשוב גם על דרך לניהול הסיסמאות המרובות, אם זה בהטמעה של תוכנה לניהול סיסמאות ואם זה בהדרכה של משתמשים איך לנהל את הסיסמאות שלהם בצורה יעילה. נרחיב כעת על אמצעים טכנולוגיים לפתרון בעיות אלו.

רגע קצר לפני כן, עוד דבר שחשוב לזכור הוא שבסופו של דבר, הבעיה האמיתית בפן הטכנולוגי (ולא האנושי) היא בעיה מהותית. זו דוגמא קלאסית בעיניי לכשל ברמת התכנון והעיצוב של המערכת. פרוטוקולי השיחה וההזדהות שמשתמשת בהם מיקרוסופט (לצרכי תמיכה לאחור) הם ישנים על גבול העתיקים שלא הושקעה בהם אותה מחשבה ותכנון מונחה הגנת מידע שיש היום בשוק. כל הפתרונות המיושמים הם טלאים על דלי מלא חורים, בסופו של דבר מיקרוסופט תצטרך לצאת עם חבילת אבטחה חדשה שתסיר כל תמיכה לאחור בפרוטוקולים בעייתיים כמו LM ו-NTLM.

הגנה על המידע השמור בכונן:

את הגיבובים יש לשמור לטווח הארוך, קשה להמנע מזה, כדי להפוך את האפשרות הזו למאובטחת יותר כדאי להתרכז בסיסמאות קשות לניחוש - (ארוכות, שימוש בתווים לא סטנדרטיים כמו עברית). בנוסף, ניתן לבטל את השימוש באלגוריתם LM, אם אנו לא צפויים להתקל במערכות הפעלה הישנות מ-2000, ממש אין צורך באלגוריתם הנ"ל. על מנת לבטל אותו פשוט נוסיף בעורך הרישום את המפתח:

HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\Lsa

ובו את:

NoLMHash

:למידע נוסף בעניין

https://support.microsoft.com/en-us/kb/299656

ביטול משתמשים מקומיים - גיבובים של MSCACHE עוברים "המלחה" באמצעות שם המשתמש. תקיפות על גיבובים מסוג MSCACHE מסתמכות לרוב על שמות משתמשים צפויים כמו USER או ADMINISTRATOR. החלפת שמות משתמשים מובנים כאלה ממזערת את החשיפה לשימוש בעיבוד מקדים כדי לחשוף את הסיסמאות.

כמו כן ברשתות דומיין של מיקרוסופט אין סיבה אמיתית להחזיק משתמשים מקומיים פעילים ומומלץ לאחר החלפת השם גם להכניס אותם למצב Disabled. ניתן גם לבטל שימוש ב-MSCACHE לטווח ארוך:

http://support.microsoft.com/kb/172931

http://www.ampliasecurity.com/research/wcefaq.html#thisisnotcachedump

לוודא התקנה של <u>עדכון PTH (MS 2871997</u> אשר מבטל הרשאות רבות למשתמשים מקומיים בסביבת דומיין.

הגנה על המידע אשר נמצא בזיכרון:

ביטול חבילות אבטחה לא נדרשות כמו NTLM בסביבת דומיין, WDIGEST בכלל וכו'. שדרוג מערכות הפעלה לגרסת 8.1.

בזמן שימוש במרחב הרשת:

במידה והרשת מאפשרת זאת, נוכל לאפשר הזדהות לתחנה אך ורק באמצעות NTLMv2, נעשה זאת ע"י שינוי הערך הבא בעורך הרישום ל-5:

HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\Lsa\Imcompatibilitylevel :GPO ניתן לעשות זאת גם באמצעות

Computer Configuration -> Windows Settings -> Security Settings -> Local Polices -> Security

Options -> Network Security -> LAN Manager Authentication Level

סיכום

במאמר זה הצגתי את רוב שיטות האחסון וההזדהות הנהוגות היום במייקרוסופט. דיברנו על שלושה מחזורי חיים של הסיסמא, על הכונן, בזיכרון ובמרחב הרשת והצגתי דרכים שונות לתקוף את המבנים והפרוטוקולים השונים הללו כמו דרכים להגן מפני פרצות מסוג זה.

תודות

מעבר לתודות שנתנו בתחילת המאמר, ברצוני להעניק הקדשה מיוחדת אחרונה וחביבה לתלמידי שלב כלשהו אדר התשע"ה, שהם וגם אני רצינו מאד לעסוק יחד בנושאים אלו אך הזמן הניף את חרבו הקצרה כדי להכריע סופית את הקרב האלמותי בין סופרמן לבאטמן, בשבילכם: אילן, רועי, גל, אמיתי, עמרי, אסף, מיכל, הילה, אור, אלירן, טל, מור, אורן, אפי, יוסי ותמר. הייתם אחלה תלמידים.

עוד תודה מיוחדת שמורה לעורכי המגזין שבזכותם יש לכולנו תוכן איכותי באמת בצורה נגישה ונוחה כמו שלא ראיתי בשום מקום אחר. שאפו. והם גם עורכים מעולים ומקצועיים.

ביבילוגרפיה ומקורות להרחבה

Wikipedia - suit yourself.

בנושא LSA:

https://msdn.microsoft.com/en-us/library/windows/desktop/aa378326(v=vs.85).aspx

בנושא NTLM:

https://www.youtube.com/watch?v=fyk-0rub6Kw

https://www.defcon.org/images/defcon-16/dc16-presentations/defcon-16-grutzmacher.pdf

בנושא PTH:

https://media.blackhat.com/us-13/US-13-Duckwall-Pass-the-Hash-WP.pdf

http://www.harmj0y.net/blog/penetesting/pass-the-hash-is-dead-long-live-pass-the-hash/

בנושא סיסמאות בכלל:

https://technet.microsoft.com/library/hh994558(v=ws.10).aspx

https://technet.microsoft.com/en-us/library/hh994565.aspx

בנושא מטמון סיסמאות מתחם:

http://webstersprodigy.net/2014/02/03/mscash-hash-primer-for-pentesters

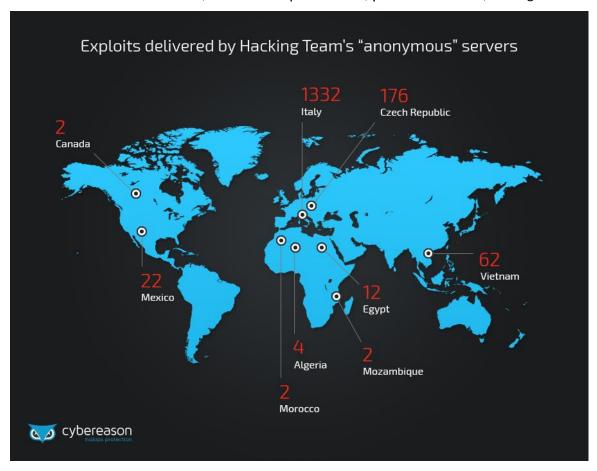

:HackingTeam זליגת שיטות התקיפה של קבוצת שידרוג מיידי לכל האקר מתחיל

מאת איאן מילר, עמית סרפר ואלכס פרייזר

רקע

במאמר זה נציג ניתוח אשר בוצע על-ידי אנשי קבוצת המחקר של Cybereason על שיטות וכלי התקיפה של HackingTeam, המציע יכולות מיסוך, התחזות ותקיפה מתוחכמות, הזמינות לכל דורש.

לאור הפרסומים על תקיפת הסייבר על חברת HackingTeam וזליגת הידע של החברה לאינטרנט, קבוצת החוקרים שלנו החליטה לחקור לעומק ולגלות את שיטות התקיפה שעמדו לרשות אנשי החברה.

57

לחוקרי אבטחת מידע, מידע כזה הוא מכרה זהב, המעניק אשנב לשיטות פעולה של האקרים ולדרך המאפשרת להם לקיים את התקיפות לאורך זמן. שניים מבין חוקרי אבטחת המידע של חברת Cybereason גילו במאגר המידע שנפרץ פרטים על פעילויות הקבוצה ויעדי התקיפה שלה.

הזמינות הגבוהה של המידע עשויה להעצים את יכולותיהם של האקרים מרחבי העולם, ולשים בידיהם כלים ושיטות עבודה מתוחכמים יותר להוצאה לפועל של תקיפות הסייבר עליהם הם עומלים, כמו גם חולשות Zero-day חדשות ששוחררו מבלי שניתנה לחברות הרלוונטיות השהות לתקן אותן. על אף שהתקיפות החדשות שיצאו לפועל בחסות המידע שנלמד מ-HackingTeam יהיו בעלות חתימה שונה ממבצעי HackingTeam, אנו מעריכים כי מכיוון שאנשי החברה השאירו על שרת ההדבקה שלהם קוד קל לקריאה והערות שימוש מפורטות, התוקפים יעקבו אחרי הוראות אלו בדיוק רב, דבר שעשוי לאפשר לאנשי אבטחת מידע לפתח יכולות זיהוי שלהם בעתיד.

ברצוננו לבחון מקרוב כיצד אנשי HackingTeam כיוונו את תקיפותיהם אל מטרותיהם ואת השיטות בהם השתמשו כדי לשמר את אחיזתם ביעד המטרה לאורך זמן ממושך.

חיקוי שיטת התקיפה של Flame בניסיון להסתיר את מקור התקיפה

קבוצת HackingTeam השתמשה באסטרטגיה חכמה על מנת לחדור למחשב היעד. ראשית, מבצעי C&C- החברה חיקו את פעילות התוכנה הזדונית Flame אשר נחשפה ב-2012. Flame התחבר לשרת ה-adwords (שרת פיקוד ובקרה) באמצעות ממשק משתמש אשר נראה כמו אתר חדשות או שירות של hackingTeam אשר הציע לכאורה ל"לקוחות" (אנשי HackingTeam השתמשו במושג זה ככינוי למטרות שלהם) לינק לשרת "איחסון פרסומות", אשר לחיצה עליו גרמה להתקנה של התוכנה הזדונית. רבות מהפקודות והפרוטוקולים בהם נעשה שימוש בתקיפות "Flame" השתמשו בז'רגון מעולם החדשות והפרסום על מנת להתל בכלי זיהוי ובאנליסטים, וקבוצת ה-HackingTeam השתמשה באותה אסטרטגיה.

```
z5***;A;[root@htcnc data]# ls -h
                              content.swf_ie index.html
                                                               privesc_filter.py
jax-loader.gif
hrome_non_chrome_filter.py customerkey.js
                                                news
                                                                xp_filter.py
                                                platform.swf
ontent.swf_chrome
                              empty.swf
rootOhtcnc datal# ls -hl
otal 1.6M
w-r--r-. 1 1000 1000 Z.6K Jun 28 13:17 a jax-loader.gif
              1000
                   1000
                         671 Jun 28 13:17 chrome_non_chrome_filter.py
  xr-xr-x. 1
                          40K Jun 28 13:17 content.swf_chrome
              1000 1000
                          11K Jun 28 13:17 content.swf_ie
55 Jun 28 13:17 customerkey.js
              1999
                   1999
              1999
                   1999
                          562 Jun 28 13:17 empty.swi
              1000
                   1000
              1000
                   1000
                          924 Jun 28 13:17 index.html
                         1.5M Jun 28 13:17 news
              1000 1000
                          26K Jun 28 13:17 platform.swf
894 Jun 28 13:17 privesc_filter.py
              1000 1000
              1999 1999
           1 1000 1000 613 Jun 28 13:17 xp_filter.py
 oot@htcnc data]# cat customerkey.js
ffiliate=<u>adwords</u>&customerId=Ym1zTmxPd0x2NFNWV1pBRQ==
root@htcnc data]#
```

[בתמונה - שימו לב למילים "news" ו-"adwords" בקוד ובשמות הקבצים]

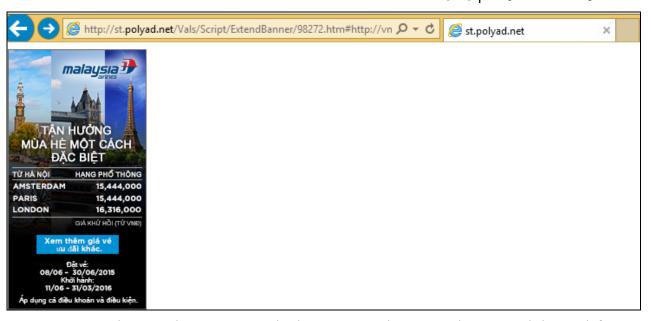

שיטת ההדבקה

על שרת ההדבקה של ה-HackingTeam מצאנו קובץ בינארי מסקרומבל ב-base64 עם השם "חדשות" ("news"), שגילינו שהוא למעשה היה ה-Payload. כאשר פיענחנו את קובץ ה-base64 התגלה בפנינו ("news"), שגילינו שהוא למעשה היה מכיל Oday שמבצע Privilege escalation ל-Adobe של Driver של Driver.

על ידי שימוש במגוון שיטות מקובלות, ביניהן פישינג והנדסה חברתית קיבלו המטרות לינק. ברגע שמקבל הלינק לחץ עליו, שרת ההדבקה בדק האם זהות המותקף נכונה. באם לא - המקליק הופנה ישירות לעמוד שגיאה 404 או לעמוד בית כלשהו הקשור לחדשות (וניתן להתאמה לפי הלקוח) על מנת שלא לעורר חשד. לעומת זאת, אם המקליק היה אכן היעד הנכון לתקיפה - השרת המשיך לאבחן את המחשב ממנו התחבר על מנת לזהות את מערכת ההפעלה והדפדפן בהם נעשה שימוש. השרת זיהה האם המטרה עושה שימוש ב-Firefox ,Internet Explorer או Chrome או מערכת הפעלה רצה על מחשב היעד.

מנקודה זו מערכת השליטה מרחוק הפכה מותקנת ופעילה על המחשב ואיפשרה לתוקפים להתקדם לצעד הבא במבצע התקיפה שלהם.

-ב משתמש ב- לעיל מראה דוגמא של תקיפה מוכוונת ליעד בויטנאם אשר שולחת לפרסומת משתמש אשר לא זוהה כיעד לתקיפה ומשתמש ב-[Internet Explorer

הצלחנו לעקוב אחרי התהליך הנ"ל באמצעות קריאת קוד המקור (המתועד היטב!) של הקבצים על שרת ההדבקה ושל הלוגים של תקשורת ה"לקוח". כשהתעמקנו עוד יותר במידע, יכולנו לראות מתי חדרו אנשי HackingTeam למטרה (עד לכדי רמת דיוק של מיקרו שניות), איפה הם היו ממוקמים, באיזה ספק שירותי

59

אינטרנט עשו שימוש, באיזו מערכת הפעלה עשו שימוש, ואפילו באיזו תצורה של הדפדפן הם עשו שימוש על מנת להשתמש בשרת ההדבקה. לדוגמא, על מנת להדביק מטרה הממוקמת במצרים, ראינו כי המטרה השתמשה בכרום 43.0.2357.130, אשר עודכן והותקן ב-22 ביוני. HackingTeam חדרו למחשב של הנתקף המצרי באמצעות חולשה בפלאש, שישה ימים לאחר מכן, ב-28 ביוני. זהו מידע חשוב ואף משעשע, בהתחשב בכך שכרום משווק כדפדפן המאובטח ביותר למשתמש הממוצע, בעוד שהתוקפים ניצלו פרצה בדפדפן ימים ספורים לאחר שהתוכנה עודכנה.

```
IrootOhtcnc 03dFZq1# cat data/chrome_non_chrome_filter.py
#!/usr/bin/env python
import os
import sys
import struct
def main():
     browser = os.environ.get('_BROWSCAP__browser')
     target_dir = os.path.dirname(os.path.realpath(__file__))
     if 'IE' in browser:
          sys.stdout.write(open(os.path.join(target_dir, 'content.swf_ie')).read())
sys.stderr.write('[*] IE swf size {}'.format(len(open( os.path.join(target_dir, 'content.swf
 ie')).read())))
     else:
 sys.stdout.write(open(os.path.join(target_dir, 'content.swf_chrome')).read())
sys.stderr.write('[*] Chrome swf size {}'.format(len(open( os.path.join(target_dir, 'content
swf_chrome')).read())))
              _ == '__main__':
      name
     main()
root@htcnc 03dF2g1#
```

[צילום מסך של קוד זיהוי הדפדן מתוך תקיפה על יעד מצרי]

בנוסף, חזינו בדבר מעניין בשרת ההדבקה עצמו, אשר כתובתו היא mynewsfeeds.info (אנו ממליצים לקוראים לבדוק את הפיירוול ואת הפרוקסי הארגוני לכתובת זו, כדי לבדוק האם הייתם מטרה של (HackingTeam): עקבנו אחרי כתובות ה-URL ופרטי ה-Whols כדי לברר היכן רשמו אותם אנשי הקבוצה. פרטי הרישום של הדומיין הצביעו על בניין מגורים בדרום תל אביב! אולם המיקום והשם שנמצאו ב- Whols - דויד כהן - נראים כאמצעי הטעיה מכוון. HackingTeam מנסים לקשר את התקיפה לישראל: הם שיכפלו את שיטות הפעולה של Flame, המזוהות עם ישראל, וכיוונו את רישום הדומיין להיראות כאילו מקורו בישראל.

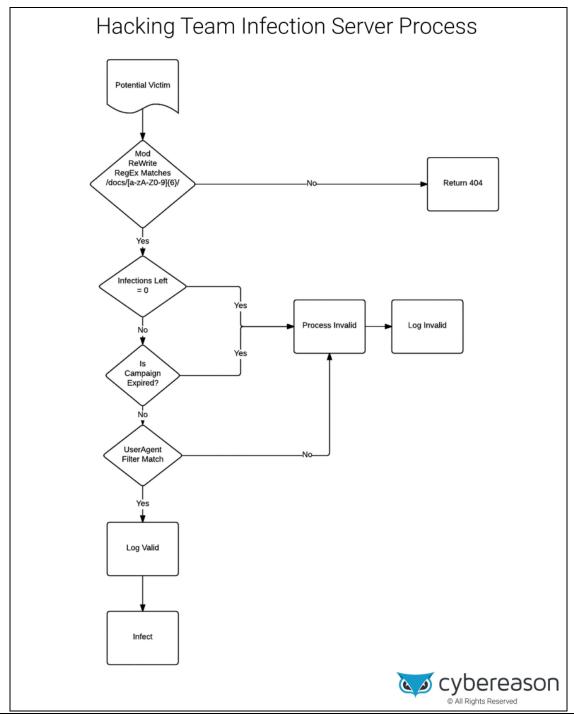
קובץ אחד שגילינו ב-<u>VirusTotal.com</u> כקשור לדומיין של Privilege Escalation היה mynewsfeeds.info, קובץ שמכיל חולשת Privilege Escalation (בגרסתו המסקרומבלת והמוצפנת) העושה שימוש בדרייבר של Adobe הקיים במערכות ההפעלה של Windows ו-Mac. יתכן ועובדה זו איפשרה את השימוש הנרחב בחולשה זו, דבר שיאפשר לנו בעתיד לזהות אותה על יחידות קצה כאשר יעשה בה שימוש. חשוב לציין כי hash קושרו רק מעט hash-ים לפני זליגת המידע של mynewsfeeds.info לדומיין של עוד תריסר חדשים. למרות שהם לא נמצאו כמזיקים, הם הכילו את ה-hash של

דומיין החדשות - ככל הנראה כתוצאה של מספר הקבוצות שכעת מורידות, מריצות ועורכות את הקוד בעצמן.

שרת ההדבקה: מותאם למטרה ובר תוקף

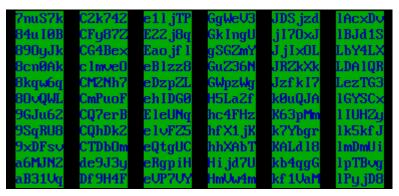
על מנת להבין את תהליך התקיפה של HackingTeam בחנו את פעילות שרת ההדבקה. להלן תרשים זרימה המתאר את התהליך:

זליגת שיטות התקיפה של קבוצת HackingTeam: שידרוג מיידי לכל האקר מתחיל www.DigitalWhisper.co.il

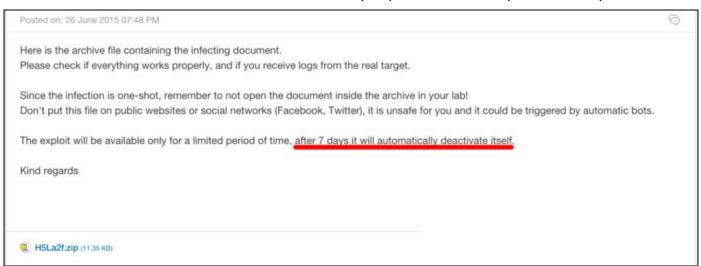

התרשים מתאר את התהליך הבא: בתחילה, השרת מעביר את המבקר לדומיין המודבק דרך התרשים מתאר את התהליך הבא: בתחילה, השרת מעביר את המבקר לדומיין המודבק דרך Apache, על שרת ה-Mod_rewrite של expression, על שרת ה-Payload בקובץ Payload-לא קיימת התאמה (כאשר לא קיימת התאמה בין ערכת ה-var/www/files/campaignID בקובץ בין מזהה הקמפיין, השרת מוביל את המבקר ישירות לעמוד שגיאה 404. באם קיימת התאמה, התוכנה מתקדמת לשלב השני.

[Windows דוגמא של אוסף מזהי קמפיין בין שישה תווים לתקיפות מבוססות מערכת הפעלה

בשלב השני, התוכנה בודקת את מונה הכניסות לקמפיין הספציפי על מנת לוודא שהוא עומד על אפס, דבר המעיד על כך שאיש עדיין לא הודבק על ידי הקמפיין הנוכחי. בנוסף, התוכנה בודקת את תאריך התפוגה של הקמפיין הספציפי לוודא שהוא בר תוקף. עד כה כל הקמפיינים של הקבוצה אותם בחנו הכילו תאריך תפוגה אחיד בן שבוע מיום יצירת הקמפיין.

[אילום מסך של אימייל משירות לקוחות של HackingTeam המדגיש את תאריך התפוגה בן השבוע של שרת ההדבקה]

62


```
expiry=1435912656 Campaign Expiration Date - Fri, 03 Jul 2015 08:37:36 GMT hits=0
pos=first
[valid]
type=data
headers[Content-Type]=text/html
headers[Cache-Control]=no-cache, no-store, must-revalidate
headers[Pragma]=no-cache
headers[Expires]=0
path=./index.html
visitagent=Mozilla/5.0 (Windows NT 6.1) AppleWebKit/537.36 (KHTML, like Gecko) Chrome/43.0.2357.130 Safari/537.36
[invalid]
type=301
headers[Content-Type]=application/octet-stream
headers[Cache-Control]=no-cache, no-store, must-revalidate
headers[Pragma]=no-cache
headers[Expires]=0
Invalid Target R
headers[Location]=http://st.polyad.net/Vals/Script/ExtendBanner/98272.htm#http://vnexpress.net/&pos=BigLogo5&link=&otherlink=
visitdate = 1435488501132
visitaddress= Vi
visitagent=Mozilla/5.0 (Windows NT 6.1) AppleWebKit/537.36 (KHTML, like Gecko) Chrome/43.0.2357.130 Safari/537.36
[filters]
platform=/win/i
browser=/^(IE|Chrome|Firefox)$/
[related]
platform.swf=+2min
content.swf=+2min
customerkey, js=+2min
```

[דוגמא של קוד התיקוף של שרת ההדבקה - מתוך קמפיין תקיפה של יעד בויטנאם]

אם מונה הכניסות ותאריך התפוגה תקפים, התוכנה משווה את ה-user-agent בדפדפן של הנתקף בעזרת שימוש בספריית PHP בשם ProwseCap אשר מותקנת על שרת ההדבקה, על מנת להבטיח שהמחשב המותקף עומד בדרישות הקמפיין. לדוגמא, ראינו מקרה בו התוכנה בדקה האם מותקנים על מחשב המטרה מערכת הפעלה Windows7, ודפדפן כרום גירסה 43.0.2357.130.

עוד פריט מידע מעניין שגילינו הוא סקריפט Python בשם Python. הסקריפט בודק את מערכת .xp_filter.py בשם אינה ווינדווס .XP אינה ווינדווס .Windows XP ההפעלה של הקורבן על מנת לקבוע באם היא מריצה Windows XP במקרה והמערכת אינה ווינדווס שרת ההדבקה יריץ חולשה שאינה מבוססת Windows XP ובאם המערכת מבוססת SWF אינה מבוססת .empty.swf

[exploit-את ה-HackingTeam את ה-HackingTeam מינון XP : ההערות נכתבו ככל הנראה על ידי גורם חיצוני, ממנו קנו אנשי שידרוג מיידי לכל האקר מתחיל :HackingTeam זליגת שיטות התקיפה של קבוצת

המשך ההדבקה: השגת System Privelege ושליטה מרחוק

בשלב הבא הסקריפט מעתיק את התוכן של Payload ה"חדשות" אל STDOUT, על מנת לשלוח את ה-Payload מוצפן דרך שרת הווב ומשם להעביר אותו למטרה. ה-Payload הוא למעשה אותו קוד base64 מוצפן Payload דרך שרת הווב ומשם להעביר אותו למטרה. ה-RCS (רכיב השליטה מרחוק) ואת חולשה ה-privilege escalation.

עתה, יש לתוקפים יכולת הרצת Shellcode על מחשב הנתקף. ה-shellcode מריץ את חולשת ה-System שהוא למעשה System כדי לקבל הרשאות System. לאחר מכן, מורד מהשרת הקובץ Agent.exe שהוא למעשה פscalation סדרה את חולשת - RCS. חברת Trend Micro סקרה את חולשת privilege escalation במאמר שבקישור הבא:

http://blog.trendmicro.com/trendlabs-security-intelligence/a-look-at-the-open-type-font-manager-vulnerability-from-the-hacking-team-leak/

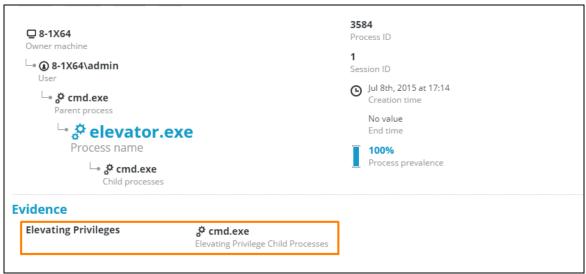
בנוסף לשרת ההדבקה הנ"ל אשר תוקף מערכות מבוססות Windows, ל-HackingTeam היו גם שרתי הדבקה אשר יועדו לתקוף מערכות מבוססות אנדרואיד, אשר השתמשו בטכניקות דומות מבלי לעשות שימוש בחולשת Flash אלא בחולשות במערכת המערכת

```
/usr/bin/env python
import os
import sys
import struct
lef main():
   browser = os.environ.get('_BROWSCAP__browser')
   sys.stderr.write('[*] Browser {}'.format(browser))
   target_dir = os.path.dirname(os.path.realpath(__file__))
   privesc = open(os.path.join(target_dir, 'news')).read()
   if 'IE' not in browser:
       article_number = os.environ.get('_REQUEST__article')
       if int(article_number) == 61441:
            sys.stdout.write(open(os.path.join(target_dir, 'news')).read())
           sys.stdout.write(privesc)
           sys.stdout.flush()
           sys.stderr.write('[*]..server')
       sys.stderr.write('[*] Chrome/FF News {}'.format(article_number))
       sys.stdout.write(privesc)
       sys.stdout.flush()
       sys.stderr.write('[*] IE len {}'.format(len(privesc)))
```

[Payload-התקנת ה-privilege escalation]

כהערת שוליים ברצוננו לציין כי המערכת של Cybereason זיהתה באופן מיידי את השימוש בחולשת ה- cybereason כבר עם הניסוי הראשון שלנו של המערכת במעבדה שבחברה ⊕ privilege escalation

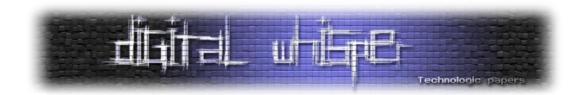

[elevator.exe-ב-privilege escalation מזהה את חולשת ה-Cybereason ב

תהליך הטמעת ה-payload מרשים ברמת התחכום שלו. בעוד שרבים יטענו כי הכלים והחולשות שבהם השתמשו אנשי הקבוצה אינם מתוחכמים בפני עצמם, שיטות השימוש בהן והצירופים בהם עשו שימוש היו יצירתיים במיוחד. בנוסף, המגוון הרחב של שיטות פעולה איפשרו ללקוחות הקבוצה יכולת פעולת נרחבת כנגד יעדים שונים.

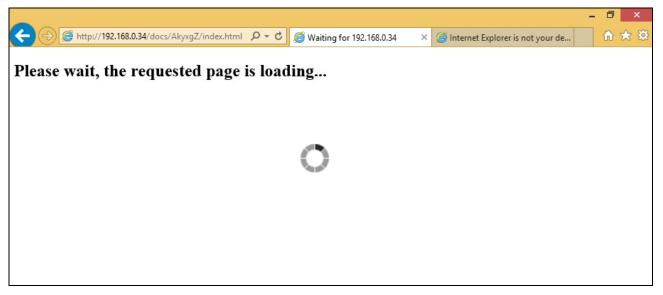
עם ביצוע ההדבקה של המטרה, רכיב ה-RCS נכנס לפעולה. ברשות HackingTeam עמד מגוון רחב של מודולים אותם יכלו להתקין, בהתאם לבקשת הלקוח, ביניהם: מודול צילום תמונות ממצלמת הרשת, מודול הקלטת שיחות סקייפ, מודול מעקב אחרי טקסט המוקלד במקלדת, מודול מעקב אחרי פעולות בנקאיות (הכוללות תשלום בביטקוין או במטבעות מקוונים אחרים), או מודול לזיהוי מיקומו הגאוגרפי של היעד.

בנוסף לכך, לקבוצה היו יכולות המותאמות לשימוש בתקיפות של טלפונים ניידים, ביניהן היכולת לשלוח HackingTeam- הודעות SMS בלתי-נראות שעשו שימוש בחולשות במערכת ה-SMS של הטלפון ואיפשרו ל-להתקין את התוסף שלהם לטלפונים ניידים אשר ביצע פעולות כמו הפעלת המיקרופון של הנייד, ושידור בזמן אמת מהחדר בו נמצא הטלפון הנתקף.

Melter ,Network Injector: כלים ייחודים ל-HackingTeam

התהליך המתואר לעיל הוא רק דוגמא אחת להליך תקיפה של הקבוצה. HackingTeam העניקו מגוון פתרונות שהותאמו לצרכי הלקוח, ביניהם פתרונות שהותאמו לתקיפות של מדינות וצבאות. דוגמא אחת לכך היתה השימוש ב-network injector, כלי אכזרי במיוחד שהתחבר לתשתית שרת האינטרנט. עם הפעלתו, ה-network injector זיהה את המטרה/ות בהתאם לסט כללים שהוגדרו לו מראש על ידי הלקוח, וחיכה שהקורבן יבקר בכתובת אינטרנט מסויימת, לדוגמא - YouTube.com. כניסה לאתר המוגדר מראש על ידי הקורבן גרמה להעברתו לשרת ההדבקה במקום לאתר המבוקש. לקורבן הוצג מסך שבו נכתב "האתר בטעינה".

[זהו המסך אותו ראה היעד בזמן שה-exploit יותקן על המחשב שלו]

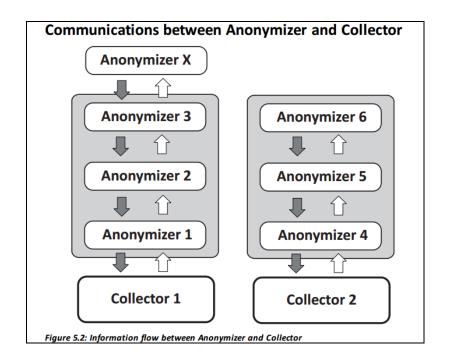
במקביל לשימוש ב-network injector עשו אנשי הקבוצה שימוש בכלי המכונה Melter. כלי זה איפשר המקביל לשימוש ב-Meccor אל תוך הקוד של תוכנה תמימה כלשהי. על אף ששיטה זו אינה ללקוחות "להתיך" את רכיב ה-RCS אל תוך הקוד של תוכנה מאפשרת לקמפיין לתקוף הורדות תוכנה חדשה לכשעצמה, בשילוב עם ה-RCS וחד עם התוכנה התמימה אותה רצו להוריד ומוודאת למעשה שהמטרה/ות התקינו את רכיב ה-RCS יחד עם התוכנה התמימה אותה רצו להוריד מהרשת.

מובן שכל אחת מהשיטות שתוארו לעיל ניתנות לגילוי - ועל כן אנשי HackingTeam בנו גם תשתית להסתרת כתובות ה-IP של מערכות התקיפה: ה-Anonymizer. האנונימיזר היה פתרון מבוסס ענן שהוצע virtual private server - VPS - עלי ידי HackingTeam. הוא איפשר לכל לקוח להתקין שרת וירטואלי פרטי - collectors החיצוניים - משר יכול להיות משורשר לפרוקסי אנונימי על מנת למנוע יכולת מעקב אחרי ה-collectors החיצוניים הרצים על ידי כל לקוח.

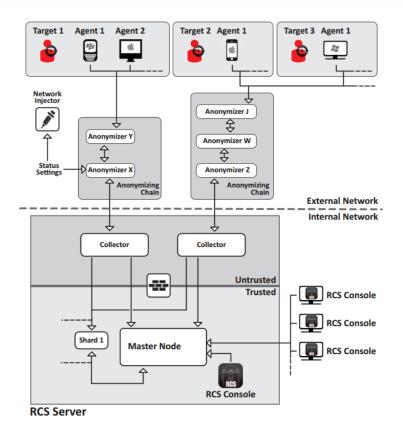

דבר זה הושג על ידי העברת המידע שנאסף מהקורבנות דרך מספר של מכונות אנונימיזציה עד ל-collector node אשר העביר את המידע חזרה ל-master node). להלן מספר דוגמאות של collector node (שרת ה-Anonymizer). עלי ה-Anonymizer, כפי שנאספו מתוך הוראות השימוש ב-8.6 RCS אלי

Introduction An Anonymizer is used to redirect data from a group of agents and Network Injectors. The Anonymizer is installed on a server connected to Internet which cannot be reconnected to the rest of the infrastructure like, for example, a VPS (Virtual Private Server), rented for this purpose. Several Anonymizers can be set up in a chain to increase the level of protection. Each chain leads to one Collector. Anonymizer 3 Anonymizer 1 Collector Figure 5.1: Anonymizer chain example

חשוב לציין כי קוד המקור של כל הכלים שתוארו לעיל זמין כעת להורדה ושימוש על ידי כל החפץ בכך. למעשה, היכולות שתוארו להלן שוחררו לאוויר העולם והן זמינות לשימוש חינם על ידי כל האקר מומחה או מתחיל. יכולות אלו, בשילוב עם הדיווחים על BGP hijacking attack (לקריאה: כאן וכאן), איפשרו ל-HackingTeam לפחות באופן תאורטי (ובהנחת נגישות מתאימה לעורקי תעבורה) להעביר את כל משתמשי האינטרנט דרך המערכות שלהם ולהדביק אותם.

לסיכום

דליפת המידע של קבוצת HackingTeam בעקבות תקיפת הסייבר על החברה חשפה שיטות תקיפה חדשות, כלים המנצלים חולשות לא ידועות, ויכולות מיסוך, הסוואה והטעיה. יכולות תקיפה מתוחכמות אלו היו עד כה ברשות האקרים הפועלים בחסות מדינות וגופים גדולים, ומעתה הן חופשיות לשימוש לכל דורש. הדו"ח לעיל חושף מספר שיטות פעולה של הקבוצה על מנת לאפשר פיתוח אמצעי זיהוי והתגוננות מפניהם.

עמית סרפר ואלכס פרייזר הינם חוקרים בחברת Cybereason, חברת סטארט-אפ המייצרת פתרון מתקדם לאיתור מבצעי תקיפות רשת מורכבים. עקבו אחרינו בטוויטר:

@0xAmit and @awfrazer

דברי סיכום

בזאת אנחנו סוגרים את הגליון ה-63 של Digital Whisper, אנו מאוד מקווים כי נהנתם מהגליון והכי חשוב- למדתם ממנו. כמו בגליונות הקודמים, גם הפעם הושקעו הרבה מחשבה, יצירתיות, עבודה קשה ושעות שינה אבודות כדי להביא לכם את הגליון.

אנחנו מחפשים כתבים, מאיירים, עורכים ואנשים המעוניינים לעזור ולתרום לגליונות הבאים. אם אנחנו מחפשים לעזור לנו ולהשתתף במגזין Digital Whisper - צרו קשר!

ניתן לשלוח כתבות וכל פניה אחרת דרך עמוד "צור קשר" באתר שלנו, או לשלוח אותן לדואר האלקטרוני שלנו, בכתובת editor@digitalwhisper.co.il.

על מנת לקרוא גליונות נוספים, ליצור עימנו קשר ולהצטרף לקהילה שלנו, אנא בקרו באתר המגזין:

www.DigitalWhisper.co.il

"Talkin' bout a revolution sounds like a whisper"

הגליון הבא ייצא ביום האחרון של חודש אוגוסט 2015.

אפיק קסטיאל,

ניר אדר,

28.07.2015